

Taxa postală
platite în numerar
No. 224.716-929.

Szerkesztőség
és kiadóhivatal:
Cluj-Kolozsvár, Stra-
da Baron L. Pop (volt Brassai u.) 10.
Telefon: 9-77. Előfizetési árak: Ho-
vonta 110, negyedévre 300, évi 600,
éveszámra 1200. A lap ára: 600.
havonta 1, negyedévre 3, évi 6.
egészévre 10 dollár. Egy nőtől
értékű valuta. Hirdetések díjszabás
szerint. Az „UJ KELET” az erdélyi és
bánsági zsidóság egyetlen napilapja.
Cikkeink utánnomását csak a for-
rás megjelölésével engedjük meg.

ZSIDÓ POLITIKAI NAP

Bermentetlen levelet nem fogadunk el.
Nyelvtörök meg-
őrzésére és visszaküldésére nem vál-
lalkozunk. Főszerkesztő Dr. Marton
Frigyes. Felelős szerkesztő Jámber
Ferenc. Bukaresti szerkesztő: Hát-
szegi Ernő, Str. Sf. Constantin Nr. 31

Ára 5 lej

Kedd, 1932 Jan 26.

5692. ÉV SEBAT 18. **XV. ÉVF. 20. SZÁM**

A Königsbergi lengyel zsidók szerencsése

Kelet-Poroszországban, annak is Königsberg nevű városában, nagy előszere-
telű elvük meg az odavetődött lengyel
zsidókat Hitler legényei.

Königsbergben tudvalevőleg hatalmas
kampókereszties szervezet van, viszont a
helybeli zsidó majdnem olyan ritka, mint
a fehér holló és ezért van az, hogy a
Königsbergi hitleristák olyan nagyon rá-
gondoltak a városban sűrűn megforduló
lengyel zsidókra.

A Königsbergi lengyel konzul sem volt
rest és erőlyes demarstot intézett a német
hatóságokhoz, a „lengyel állampolgárok”
népí épségének az érdekében.

Azóta nem bántják a lengyel zsidókat
Königsbergben.

Lengyelország tehát megvédi a zsidóit.
Megvédi — de csak azokat, akik törté-
nelesen Németországban vannak.

A hazaiakat hagyja, hogy vígan verjék
— a lengyel kampókeresztiesek. Odahaza
nem olyan kényes a lengyel kormány,
mint Königsbergben. Előbb hagyja, hogy
megverjék a zsidókat és ráadásul még be-
húszolja őket azon a címen, hogy pro-
náciáltak.

Nem kétséges tehát, hogy nem a zsidók
kedvéért, hanem a németek bosszántá-
sáért interveniált a Königsbergi konzul.

Amit a varsói német konzul is meg-
tenne, ha Lengyelország fővárosában né-
met állampolgárságu zsidókat bántalmaz-
nának.

Nem kellene talán kicserélni a két or-
szág zsidóit?
Legalább volna, aki megvédi őket.
A lengyei és a német konzulok.

A keresztkérdések sulya alatt...

A bukaresti rendőrség néhány szenzá-
ciós fogást csinált az utóbbi időben. Fel
kell jegyezni őket az olvasó számára, aki
zivenes tetelezi fel, hogy a mi rendőr-
hatóságaink tehetetlenül állanak a bün-
nyek előtt.

Itt van az Agabecov-ügy. Egy szép na-
pon a volt orosz szovjet generalis megje-
lik a sziguranacán és előadja, hogy ül-
dözik. A sziguranacán alig néhány nap
alatt sikerült kinyomozni, hogy ez az
állítás igaz. És megakadályozni, hogy
Konstancában megismétljék az, ami
egykor a szabin nőkkel történt.

Egy mérnököt és leányát borzalmas ke-
gyetlenséggel meggyilkolják. A tettesek —
a szolga és a szeretője — levelet hagy-
nak az asztalon keresztnevéük aláírásá-
val: ne nyomozzatok utánunk, nem mi
vagyunk a gyilkosok. A sziguranca csak
szert is nyomozott utánuk és igazra volt.
Sikerült a gyilkosokat elfogni, mind-
egyiket a maga szülőfalujában.

Es itt van végül a Grivita-uccai gyilkos
ügy. Amit ebben az ügyben produkált a
bukaresti rendőrség, az minden képeletet
felülmúlóan imponáló. Két hét telt el
Serban asszony és kisleányának meg-
gyilkolása óta. Ezalatt körülbelül 300
egyént idéztek be a rendőrségre.

Es mind a háromszáz bevallotta bűnét.
Mind egyik magára vállalta a gyilkosság
elkövetését. A bukaresti rendőrség egye-
nesen kiválaszthatja közülük azt, amelyik
neki tetszik. Hát nem szenzáció? Az
embernek szinte kedve kerekedik megké-
rdezni, hogy birta szólásra mind a három-
százat a bukaresti rendőrség?

De azért inkább nem kérdezi.

Megnyilt...

Ugyan mi is nyilhatott meg? Valami-
lyen világgiallítás? Valamelyik interna-
cionális kongresszus talán? Nem — a
népszövetségi ülészek nyílt meg újra,
ezszerint a hatvanhatodik. A jóvátételi
konferencia elmaradt és el fog maradni
még sok minden, mire multhatatlanul szük-
ségnünk volna, aminek elintézése, vagy el-
sőbb intézése a napi kenyérünkbe vág, de
a népszövetségi ülészek, az nem marad-
el. A leszerelési konferenciát — a lausan-
nei mintájára — már szintén halogatják,
de hát ezen csak a világ békéjéről, né-
hány százmillió dollár megtakarításáról

Megnyilt a népszövetségi tanács hatvanhatodik ülészsaka

GENF, január 25. Ma délelőtt tizenegy órakor megkezdődött a népszö-
vetségi tanács 66-ik ülészsaka.

Zárt ülés után nyilvános ülés kezdődött Paul Boncour francia szenátor
elnöksége alatt. A hatalmak egyikének külügyminisztere sem jelent meg az
ülészsakon.

A tanács napirendjén 41 kérdés szerepel.

Japán-amerikai konfliktussal fenyeget Sanghai erőszakos megszállása a japán csapatok által

A japánok Sanghai kikötői negyedét teljesen megszállták. Japán repülők Charbini bombázták. A japánok Mandzsuria elnökévé a kínai excsászárt fogják kikiáltani

Newyork, január 25. Az amerikai
lapok idegesen kommentálják a japá-
nok azon fenyegetőzését, hogy Sang-
hait meg fogják szállani. Több lap hi-
báztatja a kormányt, hogy igyekszik
elkerülni amerikai hadihajóknak a
Fülöp-szigetektől Sanghaiba való ve-
zenyélését. Valószínű, hogy az amerikai
sajtó magatartásának következménye,
hogy Joshisawa japán külügyminisz-
ter sajtónyilatkozatban látja szükséges-
nek hangoztatni, miszerint Japánnak
nem áll szándékában Sanghai torto-
mány megszállása. Legfeljebb arról le-
het szó, hogy a japán alattvalók biz-
tonsága érdekében a Jan-Cse-Kiang né-
hány erődítményeit meg fogják szál-
lani és intézkedéseket foganatosítani a
kínai kereskedelem ellenőrzésére.

A hivatalos kijelentéssel ellentét-
ben áll a British United Press távirata,
mely szerint a japánok tábori
ágyukat, gépfegyvereket és nagy-
mennyiségű lőszert tettek partra
Sanghai kikötői negyedében és a
kikötő stratégiai pontjait erős osz-
tagokkal máris megszállták.

Castle amerikai helyettes külügyi ál-
lambtitkár tegnap jelentést tett Hoover
elnöknek a helyzetről. Hir szerint az
Egyesült Államok kormánya egyelőre
nem adott utasítást a Fülöpszigeteket
környező vizeken horgonyzó amerikai
csendes-tengeri flottának a Sanghai
felé indulásra, mert a nemzetközi bo-
nyodalmakat kerülni óhajtják, de meg-
adták a kellő utasításokat, hogy ve-
szély esetén információik alapján a flot-
taparancsnok saját felelősségére intéz-
kedhessék.

A Times tókiói távirata szerint a ja-
pán főváros jólétesült körében teg-
nap arra számítottak, hogy Sanghai
megszállása nemzetközi bonyodalom
keltése nélkül már befejezést is nyert,
de ez a remény eddig még nem vált
valórá.

Japán vád, mohó, erőszakos imperi-
alizmusának újabb megnyilvánulása-
képpen japán repülők tegnap Charbint
bombázták. A mandzsuriai japán csa-
patparancsnok felszólította a kínai ha-
tóságokat a város átadására és távo-
zására.

Sanghaiban a helyzet továbbra is
feszült. A kikötő előtt 11 japán hadi-
hajó horgonyoz. 500 tengerészkatona a
kikötői negyed partmenti épületeit bir-
tokbavette. Ha a város polgármeste-
réhez intézett japán ultimátumra ta-
gadó választ adnak,

a japánok a külföldiek negyedei-
nek kivételével, megszállják a vá-
rost s kihirdetik az ostromállá-
potot.

A japán konzul mára várja ultimátu-
mára a kínaiak választát.

Hoover elnök megbízta Stimsont, hogy
tiltakozzék Sanghai japán megszállása
ellen s az ottélő 5000 amerikai védel-
mére foganatosítsasson megfelelő in-
tézkedéseket.

A Newyork Herald egyidejű értesü-
lései szerint a japánok Pu-Yi excsá-
szárt a független Mandzsuria elnökévé
fogják kikiáltani. Ezzel kapcsolatban
jelentik, hogy Csen kínai külügyminisz-
ter lemondott, mert nem tudta kereszt-
tűlvinni külpolitikai elgondolásait.

volna szó, arról, hogy rövid időn belül ne
váljanak romhalmazzá Európa városai.

Az ilyen csekélységekért igazán nem ér-
demes nagy hü-hót csapni. Sokkal fonto-
sabb, hogy a népszövetségi tanács hatvan-
hatodik ülészsaka sürgősen elintézzék Irak
látszat-függetlenségének kérdését, vagy
mindazokat a problémákat, amelyek csak
távoli vonatkozásban érdeklík ma az em-
bereket, mert mindennapi sorsukba nem
nyulnak bele s nagyjában csak a meddő
tanácskozások tartamát nyújtják, amolyan
szellemi türelmi játékok jelentenek,
amelyek tízennegy év, a népszövetség
fennállása óta olyan nagyon divatosá
lettek. Ebben a zárt testületben az évek
folyamán szinte dogmává merevült az a
felfogás, hogy radikálisan és komolyan
nem kell hozányulni a problémákhoz,
mert a valósággal való szembenézés csak
árt a dolgok zavartalan menetén. Hogy a
dolgok zavartalan menete közben telje-
sen zavarossá vált, hogy a problémák zu-
hataga özönvízzel fenyegeti az egész vilá-
got, az nem hozza ki nyugalmból a nép-
szövetség delegátusait.

Ök a régi nyugalommal és fölénytel je-
lennek meg a zoldasztaloknál, esetleg

résztesznek a svájci tél kínálkozó örö-
meiben, néhány szellemes megjegyzést
tesznek a világválságra, sőt egy-egy hu-
manitárius kiszólást is megengednek ma-
guknak a világ szenvedései felett. Azután
megválasztanak néhány bizottságot, né-
hány elnököt, ismét elhatározzák a mand-
zsuriai konfliktus likvidálását, mialatt a
japánok Mandzsuria teljes megszállásán
kívül most már Sanghai megszállásánál
tartanak — és fűtyülnek a népszövetség
kegyelmes uraira. Ha mindezt elintézték,
akkor szép csendesen és előkelőséggel
szétoszlának a népszövetségi delegátusok,
hogy majd a tavasszal ismét érdeklődje-
nek egymás egészségére felől.

Lausanne elmaradt, a leszerelési kon-
ferenciát halasztgatják. Mindazonáltal
nem kell kétségbeesni, kárpótlásul meg-
nyílt a népszövetség hatvanhatodik ülés-
zsaka. Akik kíváncsiak a nagystíli állam-
férfiak legújabb bölcsességére, azok eze-
ket a bölcsességeket a legújabb ülészsak
tanácskozásaiból is megismerhetik. Okul-
ni nem lehet belőlük, reményt nem nyuj-
tanak, de legalább szórakozni lehet álta-
luk. És ebben a sívár, kétségbejítő világ-
ban ez is valami.

VILÁG TÜKRE

Hilmi király lesz

A népszövetség égisze alatt alakít-
tandó szíriai királyságra a legkomo-
lyabb jelölt a volt egyiptomi khedive
II. Abbas Hilmi, akit törekvésében az
angolok és a franciák erősen támoga-
tnak.

A történelemnek néha különös sze-
szélyei vannak...

Ha valaki számolhatott azzal, hogy
mindenféle és fajta trónaspirációi el-
len éppen az angolok és a franciák
fogtak a lehető legerélyesebben tiltá-
kozni, akkor Hilminek számolnia kel-
kellett ezzel. S most mégis az a két
nemzet fáradozik trónrajutása érdeké-
ben, amelyek jóindulatát a volt khedi-
ve háborualatti magatartásával — leg-
alábbis mindmostanáig úgy látszott —
örökre eljátszotta.

A háboru kitöréséig Abbas Hilmi
egyiptomi khedive volt török fenható-
ság és angol elelnőrzés alatt. Nem kö-
zönséges diplomáciai képességeivel
ügyesen tudott lavírozni az ellentéte-
török-angol érdekek között, noha helye-
zetét az egyiptomi nacionalisták állan-
dó mozgolódása is nehezítette. A há-
boru kitörése véletlenül Konstantiná-
polyban találta a khedivét s ezuttal
szint kellett vallania: természetesen a
törökök mellé állott. Valószínűleg nem
őszinte rokonszenvből, hanem mert a
fejét féltette, de az angolok nem so-
kat törődtek elhatározásának benső
motivumaival és minden teketória nél-
kül elcsapták. A nagyur márlól-holnap-
ra állástalan lett, sőt több milliót ki-
tevé drágaságai, amelyeket konstanti-
nápolyi utazására óvatosságból magá-
val vitt, az uton valahogy elkallódtak.

A háboru első esztendejében Tö-
rökországban élt szerény viszonyok
közt Abbas Hilmi, majd 1915-ben Né-
metországba utazott és a „hü szövetsé-
gest” a német császár a főhadiszállá-
son fogadta. A látogatás után Hilmi
Svájcba költözött és ott élt egész a
háboru végéig — mint német diplomá-
ciai ügynök.

Hogy a volt khedive a háboru alatt
ilyen, nem tulságosan előkelő foglal-
kozást üzött, az egy párizsi botránypör-
ben derült ki, amelybe a legelőkelőbb
francia politikusok is bele voltak ke-
verve. A pör középpontjában egy érde-
kes francia kalandor állott, Bolo pasa.
Ez a pasa marseillei származásu teli-
vér francia volt és mint hölgyfodrász
kezdte karrierjét. A hölgyfodrászati
szerelmi kalandokkal és kalandok
hősnőinek megszarolásával füzszerte,
majd feleségül vett egy gazdag özve-
gyet és a többmilliósi hozományból
nagy házat vett Párizsban. Megfor-
dult szalonjában mindenki, aki csak
számított a francia közéletben, művé-
szek, politikusok, pénzemberek; a leg-
fantasztikusabb üzletekkel kapcsolat-
ban emlegették a nevét, de nem volt
titok, hogy feleségének egykor óriási
vagyonra lassan-lassan olvadásnak in-
dult a kezében. A háboru kitörésekor
már, ha koldusnak nem is volt mond-
ható, igen szerény anyagi viszonyok
között élt. Annál nagyobb feltűnést
keltett, amikor Bolo pasa egy szép na-
pon megjelent a „Le Journal” tulajdo-
nosánál és ajánlatot tett a lap megvé-
telére. Egyidejűleg igazolta, hogy a vé-
telár többmillió frank, a rendelkezésé-
re áll.

A különös lapvásárlási tervről csak-
hamar tudomást szerzett Clemenceau,
akit az egész ügyben főleg az érdekelt,
hogy Bolo pasa, aki köztudomás sze-
rint — ha nem is tulságosan szoros —

veezni a buka-
etség interven-
néljük, hogy II.
ak megállapítá-
sem közvetett
tiszemita diák.

**engedé-
bi Lapok
sét**

anuár 23. (Az
napra betil-
k tulajdonosa
jelent meg
akinél inter-
ése érdekében.
megengedi a
est és csak azzal
zámban, az el-
kkel közlik a
em fogjuk töb-
mány gyilkos
k a miniszter-
ásul vette. A
n kommunikét
geafolta a lap-
reket. A Bras-
megjelent és
kkel közölte a
ánt mondatot.

**onferencia
arad: Né-
szinüleg
zövet-**

Murray oxfordi
népszövetségi li-
rtott, amelyben
t ellenséges or-
lésben írták alá
y lefegyverzésü-
antant-államok
hatalmak a szer-
tet mindezeideig
hogy a leszere-
dménytelen fog-
ontból s akkor
népszövetségből,
hogy a vállalt
ták E. Attól is
törország és volt
fogják a béke-
aszt, hogy ezek
em bírnak köte-

**riekezelé-
niált fo-
dés nyil-
népszö-
ak iránt**

glíát a népszö-
d Robert Cecíu
lausannei érte-
most fokozott
szövetségi ülés-
k a mandzsuriai
asági bizottság-
lyzetről előter-
an a válság oka
k a nemzetköz-
meg fogják vize-
tság jelentés-
nak ügyét. Fog-
ngyelországi uk-
a danzigi kér-
k a lengyel ál-
rataival.

Jön: Liane Hald legújabb filme:

A varsói unokanővér a Select Mozgóban

Összeköttetést tartott fenn néhány ellenzéki politikussal, nem az ellenzéki politikuskok megbízásából igyekszik-e a nagybefolyású lapot megszerezni? A rendőrség diszkrét nyomozást indított az ügyben és megállapították, hogy a lap vételárát szolgáló milliókat nem francia ellenzéki politikuskok, hanem a Svájcban élő Abbas Hilmi, az ex-khedive bocsátotta Bolo pasa rendelkezésére. Ez a tényállítás még kellemesebb volt Clemenceaunak. Hilmiről nem volt nehéz bebizonyítani, hogy összeköttetést tart fenn a német kormányval, viszont ha Bolo pasa összeköttetésben áll Hilmmel, akkor azok az ellenzéki politikuskok, akik Bolo pasával állanak összeköttetésben, közvetve a német kormánnyal is összeköttetésben állnak. Békéidőben ilyen okoskodással egy politikus egész életére nevétségessé tenné magát, de Clemenceau számolt a háborús pszichozissal, amikor azt az agyaglábú „lánckövetkeztetést” elemezőnek találta nemcsak Bolo pasa, hanem tekintélyes politikai ellenfeleinek letartóztatására is. Bolo és társai ellen hazaárulás címén emeltek vádat; a pasa nem tagadta, hogy találkozott Svájcban Abbas Hilmmel és hogy pénzt kapott tőle, de azt állította, hogy ezzel az összeggel a volt khedive még a háboru előtről tartozott neki.

Tény, hogy Bolo már a háboru előtt is összeköttetésben állott Hilmmel és a pasai címet is tőle kapta. Hiába érvelt a védője azzal, hogy miután Bolo az újságot nem vette meg, tehát nem lehet tudni s főleg nem lehet bizonyítani, hogy azt hazaáruló szellemben vezette volna, a felülről irányított bíróság, — amelynek a Boloval ismeretségben álló ellenzéki politikuskok kompromittálása volt a feladata — a szerencsétlen fezőrt halálra ítélte és Bolo pasát Vinceunban ki is végezték. Vádlottársait a bíróság börtönre ítélte, (a háboru után rehabilitálták őket és kető közülük miniszter is lett).

Annak a titoknak magyarázatát, hogy hogyan lett az angolok részéről elkergetett és a francia bíróságok által német ügynöknek bélyegzett Abbas Hilmi most egyszerre a franciák és az angolok kedvence, részben talán a Bolo pasa pör körül is kell keresni. Hilmi sok mindent tud és ajánlatos egy szíriai trónussal betölteni a száját, csak hogy tovább hallgasson.

Amellett a volt khedive a háboru után az elvesztett kincseit is megtalálta, elég romantikus módon. 1920-ban Kielben letartóztattak két német matrózt, akik betörést kíséreltek meg a volt tengerészlaktanya pincéjébe. A nyomozás során hatalmas ládákban, körülbelül százhusz millió lej értékű drágaságot találtak, gondosan lepecsételve a pincében, amiről senki sem tudta, hogy kié. Az újságközleményekre Abbas Hilmi jelentkezett, mint tulajdonos és igazolta, hogy a ládák az ő elvesztett kincseit tartalmazzák, amelyek tévedésből kerültek egy német hadihajóra. A drágaságok között volt többek között negyvenöt darab gyémántokkal kirakott cigarettaszipka és a német közvélemény annakidején meglehősen rossz néven vette Hilmitől, hogy a rendőrtisztviselőnek, aki a kincseket megtalálta, még csak egy cigarettaszipkát sem ajándékozott.

Ha szíriai trónra kerül, remélhetőleg nagyobb bőkezűséget tanúsít majd Abbas Hilmi, másképpen aligha lesz népszerű alttalváltó szemében...

A kártyajáték művészete.

Bridge, Rummy, Tarokk, Kaszinó, Écarté, Alsós, Lórum, stb. Irta: Potter. 5 füzet egy tokban 170 lej. Egyenként 84 lej Lepagenál, Kvár.

San Salvador nyugati részét kommunista forradalmárok kerítették birtokukba

A kormánycsapatok utban vannak a lázadás elfojtására

Newyork, január 25. San Salvador nyugati részét kommunista forradalmárok birtokba vették. A külföldiek védelmére három amerikai és egy angol hadihajó vette utját a salvadori Acajutla kikötőbe. A lázadás elfojtására a kormánycsapatok folytatják a kommunista felkelők elleni hadműveleteket.

Több kommunista vezető a csapatok kezére került. Ezeket kivégezték. A kormánycsapatok nyugat felé nyomulnak előre a zavargási terület felé. A vasutvonalakat és a telefonösszeköttetéseket a forradalmárok megsemmisítették, de ez nem akadályozza a rendcsinálási akciót.

Lezajlott vasárnap a nyugdíjasok országos kongresszusa

Több száz ember és husz megye küldöttsége vett részt az imponáns nagygyűlésen

Cluj-Kolozsvár, január 25. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A nyugdíjasok napokig tartó kilencéls után végre megtarthatták Kolozsvárra összehívott tartományi kongresszusukat. Az ország nyugdíjasai hónapok óta várták ezt a gyűlést, amelyen a lehetetlen kifizetések miatt bekövetkezett tragikus nyomorúságukat a nyilvánosság elé tárhatták. Erre az alkalomra 500—600 ember gyűlt össze a városház nagytermében. Husz megye népes delegációkkal képviseltette magát, míg Kolozsvárról a kifizetések torturáján végigjárt nyugdíjasok nagy tömege jelent meg a gyűlésen. A gyűlést Pop Valer ny. kormánybiztos nyitotta meg és szívbemarkoló szavakkal mutatót rá a nyugdíjasok helyzetére. Pop Samuill titkár felolvasta a szervezet új alapszabályait, amelyekben többek között azt is kifejtette, hogy a nyugdíjak redukciójával megfelelően az illetékeket 25 százalékról 20 százalékra szállították le. Majd megválasztották a tisztkart és elnökké Pop Valert, alelnökké Dózsa Endrét, főtítkár-

rá Pop Samuill, titkárrá Rác Dezsőt választották meg. Mandrescu a vasuti tisztviselők részéről, Dragiceanu ezredes a katonai nyugdíjasok részéről mint alelnökök kerültek be a tisztkarba.

A szónoklatok sorát dr. Pocol Viktor ny. postai vezérfelügyelő nyitotta meg, majd sorra emelkedtek szólásra a vidéki delegátusok. Aradról Roth, a temesmegyeiek részéről Chirilovicu, a szamosvölgyiek megbízásából Pop Alexandru beszélt, majd Drăghiceanu konkretizálta a nyugdíjasok panaszait. Beszédének konkluziója az, hogy a nyugdíjpénztár nem teljesíti kötelességét, miért is kéri annak feloszlását. Ilyenirányú határozati javaslatot terjeszt a gyűlés elé. Egy nyugdíjas öregasszony panaszolta el ezután, hogy hadinyugdíja napi három lej, de ezt a pénzt kilenc hónapja nem kapja már. Pop Valer lendületes zárószavai után a kongresszus határozati javaslatot fogadott el, amely öt pontban tiltakozik a nyugdíjasokat a kormány által ért sérelmek ellen.

A spanyol kormány kiadta a jezsuitarendet feloszlató rendelkezést

PARIS, január 25. Barcelónában újabb 150 letartóztatás történt. A rendbontó szélsőségesek egy rendőrt lelőttek. Sevillában sikerült a forradalmi sztrájkbizottságok által tartott ténny. Több ízben megkísérelt tömegtüntetéseket a karhatalom szétkergetett. A város felett repülőgépek köröznek s felülről adott helyzetjelentésekkel igyekeznek megkönnyíteni a rendcsinálók munkáját. Az összes fontosabb stratégiai pontokon és a középületek előtt gépfegyveres osztagok őrködnek. Madridban a kormány kiadta a jezsuitarendet feloszlató rendelkezést. A rend vagyona teljes egészében az államra száll át. A rendtagok megmaradhatnak magánszemélyekként továbbra is Spanyolország területén.

Németország hitelezői védik a Birodalmi Bankot és a német valutát

Közvetítették az új német Stillhalte egyezményt

Berlin, január 25. A külföldi hitelező bankok képviselői és a német bizottság tagjai között „Német Hitelegyezmény 1932” névvel egyezmény jött létre, amely szabályozza a jogviszonyt a külföldi bankhitelezők és a rövidlejáratú hiteleket élvező magánadósok között abban az értelemben, hogy ezeket a hiteleket további egy évre fentartják.

Az egyezmény megkötését külföldi részről ahhoz a feltételhez kötötték, hogy a német törvényhozás az eddigi módon biztosítja az egyezmény végrehajtását. Amennyiben ez a feltétel nem teljesül, a külföldi bankhitelezőknek joguk lesz az egyezményt felmondani, éppúgy, mint az esetben, ha a Német Birodalmi Banknak a Nemzetközi Fizetések Bankja utján nyújtott jegybankhiteleket nem utítják meg, vagy, ha nemzetközi téren esetleg beálló különös pénzügyi események a külföldi bankbizottságok véleménye szerint erősen veszélyeztetik az egyezmény végrehajtását. Az egyezmény automatikusan megszűnik abban az esetben, ha Németország külföldi moratóriumot jelentene be.

A bizottság elnöke, Albert H. Wiggin nyilatkozatot tett közbe, amely szerint a hitelezők meggyőződtek arról, hogy a németek minden tőlük telhetőt megtesznek az egyezménynek az életbe való átültetésére. Szigorúan ügyeltek arra, hogy ne tegyenek olyan engedményeket, amelyeket nem képesek teljesíteni. Szemmel-

látható volt, hogy a német érdekeltek hisznek a német pénzügyek stabilitásában; az a szándékuk, hogy védjék a német pénzügyeket és biznak abban, hogy tudják milyen uton-módon kell ennek történnie.

A külföldi hitelező bankok is jelentést szövegeztek meg, amely a többi között hangsúlyozza, hogy a német hitelrendszer általános erősítése és különösen a Birodalmi Bank erősítése maguknak a hitelezőknek érdeke. Politikájuknak abban kell állania, hogy a Birodalmi Bankot és a német valuta stabilitását védjék.

Az észszerű politika megkívánja továbbá, hogy ne történjen kísérlet a rövidlejáratú hitelek teljes likvidálására, ami valósággal végzetes események nélkül nem történhet meg. Ellenkezőleg, a bizalom helyreállítására kell törekedni, hogy a külföldi hitelezők Németországnak további hiteleket legyenek hajlandók nyújtani. A rövidlejáratú hitelezők — mondja végül a jelentés — minden lehetőt megtettek, hogy Németországnak a következő 2 hónapra időt adjanak felépülésre. A regenerálódás hatalmas erői, amelyek a német gazdasági életben jelennek, a világgazdasági helyzet javulása esetén nyomban megnyilvánulnának s ezért nyomatékosan kell követelni, hogy az ilyen fejlődés akadályait eltávolítsák. Ez csak a kormány és a nemzetek pozíciójával a nemzetközi együttműködés légkörében történhetik s e tekintetben nem szabad időt veszíteni.

SPORT

Gyönyörű versenyeket eredményezett a KKE nemzetközi korcsolyaversenye

A külföldi versenyzők gyönyörű számokat mutattak be. — Vasárnapi sporteredmények

Cluj-Kolozsvár, január 25. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári Korcsolyázó Egyesület jubileumi korcsolyaversenye hatalmas sikert aratott és az emberek nagy tömegét vonzotta ki a jégpályákra. A nemzetközi versenyzők valóságos tüneményes képességről tettek bizonyosságot és a közönség tomboló tapsoránál jutalmazta a versenyzők nem mindennapi teljesítményét.

Az országos gyorskorcsolyázó versenyben a következő eredményeket érték el a versenyzők.

500 m. 1. Gaál Károly Mures 53 mp., 2. Wartenberg György TC 54.4 mp., 3. Papp László KKE 54.8 mp., 4. Pusztay Béla KKE 55.4 mp., 5. Kulcsár Gergely KE 55.6 mp., 6. Kovács Gyula TC 56.1 mp., 7. Papp Tibor TC 5.4 mp., 8. Nagy Ignác KKE 56.6 mp., 9. Kohn Oszkár Mures 57.6 mp., 10. Kun László KKE 60.8 mp.

1500 m. 1. Wartenberg 2 perc 55.7 mp., 2. Kovács Gyula 2 p. 56.4 mp., 3. Papp László 2 p. 57.8 mp., 4. Gaál Károly 3 p. 00.7 mp., 5. Kulcsár 3 p. 01.2 mp., 6. Nagy Ignác 3 p. 06.5 mp., 7. Kohn 3 p. 07 mp., 8. Papp Tibor 3 p. 10.9 mp., 9. Kun László 3 p. 16 mp.

5000 m. 1. Kovács TC 10 perc 17.5 mp., (Országos rekord). 2. Wartenberg 10.28 mp., 3. Kohn 10 p. 31.2 mp., 4. Papp László 10 p. 48.5 mp. Indultak még: Nagy Ignác, Kulcsár és Kun, de a versenyt feladták.

Az összesített pontozás alapján Románia 1932 évi gyorskorcsolyázóbajnoka Wartenberg György TC 175.7 ponttal, 2. Kovács Gyula TC 176.62 ponttal, 3. Papp László KKE 178.8 ponttal, 4. Kohn Oszkár Mures 183 ponttal.

A nemzetközi meghívásos verseny részletes eredményei:

500 m. 1. Wintner BKE 48.7 mp., 2. Vita BKE 48.8 mp., 3. Hidvéghy BKE 52.7 mp., 4. Wartenberg TC 54.4 mp., 5. Papp László TC 54.8 mp.

1500 m. 1. Vita 2 p. 40.1 mp., 2. Wintner 2 p. 44 mp., 3. Hidvéghy 2 p. 46 mp., 4. Wartenberg TC 2 p. 55.7 mp., 5. Papp László 2 p. 57.8 mp.

5000 m. 1. Vita 9 p. 42 mp., 2. Wintner 9 p. 55 mp., 3. Hidvéghy 9 p. 57.9 mp., 4. Wartenberg 10 p. 28 mp., 5. Papp László 10 p. 48.5 mp.

A műkorcsolyázó verseny nagy szenzációja, hogy Horosz Béla, aki éveken keresztül tartotta az országos bajnokságot, második helyre szorult a szorgalmasabb és jobban trenirozott Bekével szemben. Részletes eredmények a következők:

Románia 1932 évi férfi műkorcsolya bajnoka: Beke Lajos KKE 260.10 pont (7 helyezési szám), 2. Horosz Béla KKE 248.25 (13 h. sz.), 3. Habermann Károly brassói K. E. 247.80 (14 h. sz.), 5. Hankó Nándor KKE 220.50 (24 h. sz.), 6. Lovag Eltzenbaum László gyergyószentmiklósi SE 199.60 (30 h. sz.).

Románia 1932 évi női műkorcsolya bajnoka: Csorba Klári, marosvásárhelyi SE 127.27 (7 h. sz.), 2. dr. Popp Romulusné brassói KE 131.32 (9 h. sz.), 3. Kiss Magda MSE 117.60 (14 h. sz.), 4. Kenyeresné, brassói KE 93.27 (20 h. sz.).

Románia 1932 évi páros műkorcsolya bajnoka az M. Bojáczy—Beke KKE pár 9.20 pont (7 h. sz.), 2. Jakabffy—lovag Eltzenbaum Gyergyószentmiklósi 8.65 (11 h. sz.), 3. Moser—Habermann brassói KE 8.65 (14 h. sz.), 4. Weigl—Bacconi KKE 5.60 (20 h. sz.).

A meghívott külföldi vendégek valóságos tüneményes bravurokkal szórakoztatták a közönséget Dietz Helga, a bécsi bajnoknője, valóban kivételes tehetségű sportleány, aki olyan produkciókat mutatott, mely már a sportkultúra legmagasabb fokát mutatta. Pataky Dénes, a 15 éves pesti korcsolyázó zseni bámulatos trükköket mutatott be. A budapesti Galló—Dillinger pár sok tapsot kapott. A korcsolyaverseny sima és zökkenőmentes rendezéséért köszönetet illeti meg a KKE kitűnő vezetőségét. A téli sport szövetség által kiírt vándordíjat 14 ponttal a KKE nyerte, második a TC 10, harmadik az MSE 6, negyedik a brassói KE és ötödik a gyergyói SE 3 ponttal.

Antiszemita in Három intéze

A köztársaság feloszlata

Berlin, január 25. (Csütörtökön folytatólag.) A berlini múlt héten több antiszemita diákot szűzött le, amelyek az és véres veredésben incidensek sorozata közt. Egy Hippler nevű diák kibontotta a kamagót az egyetem balkonaszemita beszédet tartópon az Angriff című„Provokáltak a zsidók adta a jelt és az indok tengésekre.

A rektor diákokat

Csütörtökön folytatólag. Az egyetem hallgatói antiszemita diákok „De Juda verrecke!” felkiáltással a zsidó kinézetű antiszemita daloklyeknek refrainje igJudenblut vom Mesgeh'ts nochmal so gut diákok Sprevia nevű vezetője felkereste a avatkozását kérjék. A két zsidó diákot és tartózkodó rendőrtisztotta, hogy közbélepmélyesen ment le az nemzeti szocialista azazonban kifütyülték zsidó diáknak leütötték ről és a köztársasági elverték.

Felvonultes diákok

Az apró előcsatározsemita diákok pénteké határozták el magukat már délelőtt tíz órak egyetem halljában, bártöközést a rektor a dencekre való tekintet zsidó és baloldali diáktámadás készül ellenüvékezésre. A Sprevia szövetség 30—35 ta külörben jelentek m balra helyezkedtek el mintegy 60—70 demol diák sorakozott fel. nemzeti szocialista misakosok hatalmas tö után tíz percel val megadta a jelt a támaer zsidó diáknak leüfejéről anélkül, hogy történt volna.

A demokrági érzélség

Ebben a pillanatban azaz hulgán indult tagjai ellen. A demokrágiak a megtámadot gitségére siettek. Ugykok védelmére keltek gion-ba tömörített kö zvezet tagjai is. Végü támadott Sprevia olda harcban a szocialista kartellen levő nemze zetek. Általános ve amely körülbelül tíz p tott.

Csatatér a

Az egyetem hatalm csatatérré változott a emelkedtek a levegők kiáltások mellett az lesiető újabb Hit koztak be a veredés ben a zsidó és szocia lenek voltak. Legnagy képerték és sulyosan gyűvédeljöltnék két f csonatja összetört, de tották. Vértáztottan sz tők. Garfunkelstein, Münsterberger diákok zvenvedtek sulyosabb via egyetlen tagja ser ből a harcból, amelyh volt a berlini egyeten

Antiszemita incidensek a berlini egyetemen

Háromszáz hitlerista diák főmális támadást intézett egy zsidó diákegyesület tagjai ellen

Három napra bezárták a berlini egyetemet. Ha a zavargások megismétlődnek, az egyetemet az egész szemeszterre bezárják

A köztársasági érzelmű diákság a hitlerista diákszervezetek feloszlítását követeli

Berlin, január 25. (Az Uj Kelet tudósítójától). A berlini egyetemen az elmúlt héten több antiszemita incidens történt le, amelyek szombaton általános diák tüntetésben robbantak ki. Az antiszemita incidensek sorozata kedden vette kezdetét. Egy Hippler nevű nemzeti szocialista diák kibontotta a kampókeresztes lobogót az egyetem balkonján és uszító antiszemita beszédet tartott. A következő napon az Angriff című berlini Hitler-lap "Provokáltak a zsidók" cím alatt megjelent a jelt és az indokolást a további kiállításokra.

A rektor nem fogadja a zsidó diákokat

Csütörtökön folytatódott az incidensek sorozata. Az egyetem halljában összegyűlt antiszemita diákok „Deutschland erwache, juda verrecke!” felkiáltások mellett meggyújtották a zsidó kinézésű diákokat és ezalatt antiszemita dalokat énekeltek, amelyek refrainje így hangzik: „wen's Judenblut vom Messer spritz, dann geht's nochmal so gut!” A német-zsidó diákok Sprevia nevű egyesületének két vezetője felkereste a rektort, hogy beavatkozásként kérik. A rektor nem fogadta a két zsidó diákot és az előszobájában tartózkodó rendőrszervezetnek megtiltotta, hogy közbelépjenek. A rektor személyesen ment le az éneklő és ordító nemzeti szocialista diákok közé, ezek azonban kifutytak és kinevették. Egy zsidó diáknak leütötték a sapkáját a fejéről és a köztársasági érzelmű diákokat elverték.

Felvonulnak a kampókeresztes diákok

Az apró előesemények után az antiszemita diákok pénteken döntő támadásra készültek el magukat. A Hitler-legények már délelőtt tíz órakor összegyűltek az egyetem halljában, bár a hallban való tartózkodást a rektor az előző napi incidensekre való tekintettel megtiltotta. A zsidó és baloldali diákok sejtették, hogy támadás készül ellenük és felkészültek a védekezésre. A Sprevia német-zsidó diákegyesület 30-35 tagja sapkában és kulcsban jelentek meg és a bejáratnál balra helyezkedtek el. Szemben velük mintegy 60-70 demokrata és szocialista diák sorakozott fel. A másik oldalon a nemzeti szocialista diákok és az acélvaskosok hatalmas tömege. Tizenegy óra után tíz perccel valamelyik hitlerista megadta a jelt a támadásra. Münsterberg zsidó diáknak leütötték a sapkáját a fejéről anélkül, hogy előzőleg bármi is történt volna.

A demokrata és a köztársasági érzelmű diákok a zsidók segítségére sietnek

Ebben a pillanatban mintegy három száz huglián indult rohamra a Sprevia tagjai ellen. A demokraták és a köztársaságiak a megtámadott zsidó diákok segítségére siettek. Ugyancsak a zsidó diákok védelmére keltek az Akademische Legion-ba tömörített köztársasági diákszervezetek tagjai is. Végül ugyancsak a megtámadott Sprevia oldalán avatkoztak be a harcba a szocialista diákszervezetek és a hallban levő nemzeti zsidó diákszervezetek. Általános verekedés keletkezett, amely körülbelül tíz percen keresztül tartott.

Csatatér az egyetem halljában

Az egyetem hatalmas hallja valóságos csatatérre változott át. Öklök és botok emelkedtek a levegőbe, antiszemita felkiáltások mellett az egyetem épületéből kiestő újabb Hitler-capatok avatkoztak be a verekedésbe. A tulerővel szemben a zsidó és szocialista diákok tehetetlenek voltak. Legnagyobb részüket földre lövették és súlyosan elverték. Reiersbach ügyvédjelöltnek két fogát kiütötték, orronja összetört, dobhártyáját beszakították. Vérázottan szállították el a mentők. Garfungerstein, Sreiber, Domp és Münsterberger diákok fejükön és arcukon szenvedtek súlyosabb sérüléseket. A Sprevia egyetlen tagja sem került ki épen ebből a harcából, amelyhez fogható még nem volt a berlini egyetemen. A zsidó diákok

sapkái, kulcsjai és aktatáskái, amelyeket a földre dobtak, hogy védekezhessenek, verekedés közben eltűntek.

A rendőrök a megtámadott zsidó diákokat ütlegetik

A német diákszövetség vezetője ezalatt felrohant a rektorhoz és a rendőrség beavatkozását követelte azzal, hogy a verekedés emberéletre megy. Lüders rektor azt válaszolta, hogy ő egymaga is rendet tud teremteni a diákok között. A rektor csakugyan megjelent a hallban és igyekezett rendet teremteni, de a hugliánok ezalkalmmal is füttyökkel és gúnyos felkiáltásokkal fogadták. Egy diák a rendőrséget telefonált. Müller főhadnagy vezetése mellett egy rendőrökönként érkezett autón a verekedés színhelyére. A különítmény túlságosan gyöngyözött a verekedő tömeggel szemben. Ezenfelül pedig a rendőrök, akik véletlenül, vagy szándékosan félreértették a helyzetet, a közvetlenül a bejárat közelében tartózkodó köztársasági és

zsidó diákokra támadtak rá. Bár a Hitler fiúk ordítása és füttyölése felvilágosíthatta volna őket tévedésükről, ezek továbbra is a megtámadottakat ütötték, mégpedig gummibotokkal. A kommunista diákok bezárták az egyetem kapuját és az egyébként is elvert zsidó diákok a hitleristák hahotái közepette kénytelenek voltak az ablakon keresztül menekülni a rendőrök gummibotos támadása előtt. Eközben Walter Braun és Walter Lóth joghallgatók súlyos sérüléseket szenvedtek.

Letartóztatják a megtámadott diákokat

Az első letartóztatottak ugyancsak a baloldaliak közül kerültek ki. A nemzeti szocialisták kórusban ordítani kezdtek: Ki a rendőrséggel!

Erre azután hét nemzeti szocialista diákot is őrizetbe vettek. Megállapítást nyert, hogy a zsidó diákok elleni támadás elő volt készítve. A nemzeti szocialista orvosok, akiknek egyébként semmi

keresnivalójuk nem lett volna a központi egyetem épületében, valamennyien résztvettek a támadásban. Felmerült az a gyanú is, hogy az egyetemen kívül álló acélvaskos elemeket is bevonták a zsidó diákok elleni küzdelembe. Az is megállapítást nyert, hogy a hugliánok időre időre parancsokat kaptak valahonnan a parancsok értelmében jártek el.

A köztársasági diákok öt követelése

Lüders rektor, miután látta, hogy képtelen rendet teremteni, elrendelte a berlini egyetemnek január 26-ig való bezárását. A német diákszövetségben egyesült köztársasági szervezetek memorandumot terjesztettek a rektor elé, amelyben követelik:

- 1., a nemzeti szocialista diákszövetség feloszlítását,
- 2., a bujtogatóknak az egyetemről való kizárását,
- 3., diákokból álló önvédelmi csapat megszervezését,
- 4., a hallban való gyülekezés betiltását,
- 5., állandó rendőri készenlét fenntartását az egyetemen.

Grimme közoktatásügyi miniszter jelentést tétetett magának a verekedésről. A miniszter utasította a rendőrséget, hogy rendezavarás esetén, minden külön utasítás nélkül hatoljon be az egyetemre és teremtsen rendet. Amennyiben január 26-án újabb rendezavarások fordulnának elő, úgy az egyetemet az egész szemeszterre bezárják. A pénteken letartóztatott hét nemzeti szocialista diákot kihallgatásuk után elbocsátották, de a bünygyi eljárás tovább folyik ellenük.

Elkészült a második orosz ötéves tervgazdaság programja

Teljes gazdasági függetlenségre törekszik Szovjetország

Berlin, január 25. A Berliner Tageblatt moszkvai jelentése szerint a kommunista pártkonferencia elfogadta nagy vonalaiban a második ötéves tervgazdaság tervezetét. A szovjet kormány különösen bizik a második Pjatiletka propagandisztikus erejében. A kormány igyekezik fog a kapitalista államok gazdasági válságával szembenállítani a szovjetunió iparának építését és fejlődését. Minthogy az orosz behozatalt csak exportált áruval tudja a szovjet kormány fizetni, de miután a polgári államok a válság következtében redukálták behozatalukat, a második tervgazdaság célja főképpen a szovjetunió gazdasági függetlenségének a megteremtése. Ezt a fokozatosan le-

csökkentett behozatallal akarják lehetővé tenni.

A második tervgazdaság indoklásában azt mondja a szovjetkormány, hogy „a következő öt év során, tehát 1937-ig teljesen meg fogjuk valósítani azt a célunkat, hogy a gépiportáló Oroszországból egy olyan államot alkossunk, amely önmaga állítja elő ezeket az árukat.” A Berliner Tageblatt szerint a teljes gazdasági autarchiára való törekvés Szovjetország részéről az ipar bizonyos tagadhatatlan fejlődése ellenére is merésznek látszik. A második tervgazdaság többek között a jelenlegi 90 millió tonnáról 250 millió tonnára akarja felfokozni Oroszor-

szág széntermelését. Az indokolásban rámutat a szovjetkormány azokra az égető napi-problémákra, amelyeknek a megoldását az orosz hatóságok különösen türelmetlenül várják. Szeretnék, ha az elsőrendű szükségleti áruk és élelmicikkek minőségileg kétszerezsen, vagy háromszorosan jobbak volnának 1937-ben, mint most. Az az elgondolás, hogy az első tervgazdaság lejártával feleslegessé fog válni az élelmiszerek adagolása, nem vált be. Nem történik említés a szovjetgazdaság azon ágairól, amelyeknek fejlődése elmaradt az első tervgazdaságban remélt méretek fölött: az ércről, a szénről, a vasútról és gépgyártásról.

„Maniura sugárzott a királyi kegy a Ferdinand-rend lovagjainak ünnepi vacsoráján“

A király toasztjában a nemzeti egység megteremtésére hívta fel a Ferdinánd-rend lovagjait

Bucuresti-Bukarest, január 25. Vasárnap este lezajlott a bukaresti királyi palotában a Ferdinand-rend lovagjainak ünnepi vacsorája, amelyet politikai körökben nagy érdeklődés előzött meg. A vacsora időpontja január 24, ugyanis mint az egyesülés napja szerepel Románia történelmében. Az uralkodó nyilvánvalóan szimbolikus jelentőséget kívánt adni a vacsorának, amelyre mintegy ötven különböző politikai csoporthoz tartozó politikus kapott meghívást. Az I. Ferdinánd-rendet Károly király alapította és a rend jelvényeit elsősorban azok a politikusok kapták meg, akik Nagy-Románia megteremtése körül érdemeket szereztek maguknak. A rend lovagjai a kormány tagjai közül:

Jorga miniszterelnök, Cantacuzino egészségügyi és Stefanescu Amza hadügy miniszter, valamint Pangal és Buzdugan alminiszterek.

Nemzeti parasztpárt: Maniu, Vaida, Pop-Csicsó, Mironescu, Popovici Mihály, Vlad Aurel, Emil Hatiegan, Pan Halipa, Bolia Romulus és Boial Zakariás, Dan Sever, Bocu Sever, Ghita Crisan, Coltor, Victor Deleu, Justin Marseu, Vescan, Victor Deleu, Traian Tilea, Bontescu, Leucuta Aurel és Traian Tilea, Bontescu, Valer Moldovan, Petre Porutiu, Valentin Porutiu, Man Ielkész, Lázár Illés, Voicu Nitescu stb.

Liberálisok: Duca, Mardarescu tábornok, Inuletz, Nistor, Oanea stb.

Averescanusok: Averescu, Goga, Goldis, Lupas, Agarbiceanu, Esca Aurél, Dragomir Silviu, stb. Ezenkívül a rend tagjai: Titulescu, dr. Lupu, Miron patriarcha, Mihali Tivadar, Sextil Puscariu, dr. Bianu Jenő, Hossu püspök és mások. Az uralkodó intenciója nyilvánvaló volt: a különböző pártok tartozók egymáshoz való közeledésének elősegítése. Ki tudja, talán prelüdiumnak szánta az uralkodó ezt a vacsorát egy újabb koncentrációs kormányalakítási kísérlet számára. A vacsorán a külföldön tartózkodó Titulescut és Luput, valamint Averescut kivételével, a rend összes lovagjai megjelentek. Az uralkodó Mária királyné és Mihály vajda kíséretében jelent meg a királyi palota nagy fogadótermében, ahol mindenekelőtt is mintegy ötven kitüntetettnek átnyújtotta az érdemrendet. Ezután Maniu Gyula megszólításával vette kezdetét a cerce. Sorrendben Vaidát, Mironescut, Ducát és Gogát szólította meg a király, majd a cerce befejeztével ismét visszatért Maniuhoz, akivel körülbelül egy félóráig derűs hangulatban és igen élénken elbeszélgetett. Mária királyné Miron patriarhával és a tábornoki kar tagjaival társalgott ezalatt.

Röviddel ezután kezdetét vette a vacso-

ra, amelynek egyetlen toasztját a király mondotta el.

A Ferdinand-rend megalapításánál az a szándék vezetett, hogy emlékeztessen az egyesülés szentségére mindazokat, akik a román nemzeti egységért dolgoztak és szenvedtek. A mai napon, midőn magam köré csoportosítottam az összes politikai frakciók vezetőit, azt kívánom, hogy nyujtsk egymásnak kezüket és együttesen dolgozzanak azon egység érdekében, amelyet ez a nap és ez a rend jel szimbolizálnak.

A megjelentek hatalmas ovációval fogadták a uralkodó beszédét. A bukaresti lapok élénken kommentálják a királyi szót az és a cerce részleteit. Nemzeti pártkörökben különösképpen megvannak elégedve a párt vezetőinek fogadtatásával. Megállapítják, hogy Maniura különösképpen kitüntetően sugárzott a királyi kegy. Remélik, hogy Maniu most már hajlandó lesz visszatérni a párt élére. A liberálisok úgy látják, hogy a fogadás célja nem volt egyéb, mint a nemzeti parasztpártot közelebb hozni a kormányhoz. Politikai körökben híre járja, hogy az uralkodó rövidesen ismét megkezdí a politikai audienciákat. Maniu általános meglepetésre a fővárosban maradt és hosszabb megbeszéléseket folytatott pártjának vezetőivel.

RT

rsenyeket
t a KKE
orcsolya-
ye

nyőőrü számokat
árnapi sportered.

ár 25. (Az Uj
A kolozsvári Kor-
mi koresolyázé-
ert aratott és az
vonzotta ki a jég-
versenyzők való-
ségről tettek bi-
gomboló taps-
versenyzők nem
t.

resolyázó verseny-
enyeket érték el a

Mures 53 mp., 2.
54.4 mp., 3. Papp
Pusztly Béla KKE
gely KE 55.6 mp.,
1 mp., 7. Papp Ti-
y Ignác KKE 56.6
ures 57.6 mp., 10.
p.
g 2 perc 55.7 mp.,
56.4 mp., 3. Papp
Gaál Károly 3 p.
01.2 mp., 6. Nagy
Kohn 3 p. 07 mp.,
mp., 9. Kun László

10 perc 17.5 mp.,
Wartenberg 10.23
.2 mp., 4. Papp
dultak még: Nagy
de a versenyi

is alapján Romá-
orcsolyázóbajnoka
175.7 ponttal, 2.
2 ponttal, 3. Papp
tal, 4. Kohn Oss-

ivásos verseny
ményei:

E 48.7 mp., 2. Vita
ivégny BKE 52.7
54.4 mp., 5. Papp

1 mp., 2. Wintner
y 2 p. 46 mp., 4.
5.7 mp., 5. Papp

2 mp., 2. Wintner
y 9 p. 57.9 mp., 4.
p., 5. Papp László

rseny nagy szen-
la, aki éveken ke-
agos bajnokságot,
a szorgalmasabb
Bekével szemben.
következők:

ri műkorcsolya
KKE 260.10 pont
Horosz Béla KKE
abermann Károly
h. sz.), 5. Hankó
h. sz.), 6. Lovag
ergyószentmiklósi

műkorcsolya baj-
rovásárhelyi SE
Popp Romulusz né
h. sz.), 3. Kiss
h. sz.), 4. Kenye-
(20 h. sz.)

ros műkorcsolya-
Beke KKE pár
Jakabffy-lovag
ntmiklós 8. (11
mann brassói KE
gl-Bacsoni KKE

i vendégek való-
vurokkal szóra-
Dietz Helga, a
ban kivételes te-
olyan produkció-
ra a sportkultúra
a. Pataky Dé-
solyázó zseni há-
tott be. A buda-
pár sok tapost
eny sima és zök-
köszönet illeti
etéségét. A téli
kiírt vándordíjat
e, második a TC
negyedik a bras-
yói SE 3 ponttal.

Az ifjusági nevelés gyökeres re- organizációját határozta el az erdélyi Árvagondozó rend- kívüli konferenciája

Országos taggyűjtési akció beindítását határozta el a konferencia

Cluj-Kolozsvár, január 25. (Az Uj Kelet tudósítójától). Unnepélyes külsőségek között és az ország rész minden tájából nagyszámúban összehíradott delegátusok jelenlétében nyílt meg vasárnap délelőtt a kolozsvári Salom Klub dísztermében az erdélyi Zsidó Árvagondozó rendkívüli konferenciája. Majdnem minden jelentősebb helyi csoport képviselője volt a konferencián, ami egyrészt az Árvagondozó szervezet töretlen népszerűségéről és szervezetszerűségéről, másrészt a mozgalom élén álló vezetők rendkívüli áldozatkészségéről tanuskodik, akik még a mai súlyos viszonyok között sem riadtak vissza a fáradalmaktól és anyagi áldozattól, amelyekkel a konferencián való részvétel jár, hogy közreműködésükkel egy lépéssel előbbre vigyék annak a nemes mozgalomnak az ügyét, amely az erdélyi zsidóság jövő generációját van hivatva új és egészségesebb irányba terelni.

Kertész Jenő elnöki megnyitó beszéde

A konferenciát dr. Kertész Jenő, az Árvagondozó országos elnöke nyitotta meg és testvéri szeretet hangján üdvözölte a megjelent delegátusokat, akik a legemesebb emberi és zsidó cél szolgálataiban seregltek össze. A konferenciára egybehívását — mondotta a szervezetre háruló nagy feladatok megoldása tette szükségessé, az egyre súlyosabb gazdasági krízis a támogatásra szorulóknak számát egyre szaporítja, ezzel szemben az anyagi erők egyre gyengülnek és így új módokat kell keresnünk a feladatok megoldására. A munka konferenciája lesz tehát a mai értekezlet, amelyen az Árvagondozás új módjait kell megoldanunk.

Ezután a következő konferenciát vezetését választották meg: Elnök: Zavislag Adolf (Nagyvárad), társelnökök: Kaltaus Lajosné (Beszterce) és dr. Singer Ernő (Szatmár).

A zsidó testület üdvözlő a konferenciát

Az üdvözlések során a kolozsvári ortodox hitközség nevében Biró Andor elnök vezetésével megjelent delegáció részéről Rosenzweig Emanuel üdvözölte a konferenciát. A kongresszusi hitközség nevében Klein Eljáhu rabbi, a Zsidó Nemzeti Szövetség nevében dr. Krémer Ármán, a kolozsvári Négyzet részéről Neuberger Zsigmondné, a WIZO nevében Wertheimer Samuné és a Zsidó Párt nevében dr. Klein Miksa tartottak üdvözlő beszédeket.

A főtitkári jelentés

Az üdvözlések után Schwartz Miksa országos főtitkár tartotta meg jelentését Tíz éves munkaperiódusra tekint vissza a jelentés. Megállapítja, hogy ezen aránylag rövid idő alatt hatalmas szervezetté vált az amerikai Joint kezdeményezéséből létrehozott segélyezői tevékenység. Erdélynek csaknem minden városában működnek a szervezet helyi csoportjai, amelyek nem filantropiát, hanem komoly szociális munkát fejtenek ki, nem segélyeket osztogatnak, hanem magasabb szempontú nevelőmunkát végeznek. Az intézmények egész sorozata alakult meg. Tanoncotthonokban és ipari műhelyekben nevelik a jövő zsidó ifjúságát a produktív munkára. Kolozsváron, Nagyváradon, Szatmáron fű és leány tanoncotthonokat tart fenn a szervezet. Nagyiklodon és Maramaroszigeten jesivák mellett ipari műhelyeket és internátusokat létesített. Az ipari műhelyek között kiemeli a kolozsvári Tricotaj gyárat. Végül a tihucai, szatmár-déni nyaraltatási akcióról emlékezik meg a jelentés. A szervezet az árvagondozásból általános gyermekvédelemre fejlődött és a zsidó szociális munkának

Üzenet az ideges embernek.

Dr. Völgyesi Ferenc egyik legnagyobb gyakorlati és elméleti szakember, 312 oldalas nagy új könyvében mindent megmagyaráz, mindenre tanácsot, utasítást és segítséget ad. A hatalmas könyv ára 204 lej Lepage-nál, Kolozsvár, postán utánvétellel franco. Kérje az új könyvek jegyzékét Lepage-tól.

egyik legfontosabb tényezője lett erdély-szerte.

A pénztári jelentés

Ezután Gottlieb József pénztárnok terjesztette elő pénztári jelentését, különösen rámutatva arra, hogy az amerikai Joint segélyeinek fokozatos elmaradása a szervezetet nem rendítette meg alapjában. Az elmaradt támogatást a jól kiépített szervezet tagdijaiból és más akcióiból pótolta és így vált lehetővé, hogy a nevelési munka egyetlen ágazatát sem kell megszüntetnie, sőt a szervezet összesen 5 millió 749 ezer 506 lejt fordított a zsidó gyermekvédelemre.

A felügyelő bizottság jelentését dr. Neufeld Mihály terjesztette be. Kertész Márton és Singer Ernő felszólalása után a konferencia a jelentéseket tudomásul veszi és a vezetőségnek a felmentvényt megadja.

Löbl József tanár, a kolozsvári tanoncotthon igazgatója, a tanoncotthonok jövőbeni programjáról tartott rendkívül érdekes és tanulságos referátumot, rámutatva különösen arra, hogy a tanoncotthonok ne csak ellátást nyújtsanak a növendékeknek, hanem mindenképp az ipari kiképzés szellemi szempontjai legyenek. Igen értékes gyakorlati javaslatokkal jelöli meg ennek útjait.

Pályaválasztási Tanácsadó

Dr. Elek Miklós a Pályaválasztási Tanácsadó intézményének jelentőségét ismerteti. Ma inkább érezzük, mint valaha, annak szükségességét, hogy megfelelő körülményekkel irányítsuk az ifjúságot a kor szellemének megfelelő pályákra. A Pályaválasztási Tanácsadó felállítását javasolja, amelyet a konferencia egyhangú lelkesedéssel tett magáévá.

Dr. Leitner Fülöp, a kolozsvári helyi csoport elnöke, a gyermekvédelem higiéniai problémáiról tart, a kérdés minden szempontjaira kiterjedő, előadást.

Rámutat arra, hogy gyermekvédelemben mindenekelőtt a lakáshigiénára kell tekintettel lenni és a legnagyobb áldozatok árán is gondoskodni kell az egészségügyi szükségletek fedezetéről. A nyaraltatási akciókkal az Árvagondozó a gyermekvédelemben új utakat valószínűsített meg és nagyrészt ennek tulajdonítható, hogy a gondozottak között nagyszámúban levő különböző betegségekre hajlamos gyermeket lehetett megmenteni és egészségesen felnevelni. Foglalkozik továbbá az Árvagondozó intézeteinek, tanoncotthonokban és ipari műhelyekben foganatosítandó egészségügyi intézkedésekkel.

Az Árvagondozó munkaprogramja

Az értékes referátum után dr. Kertész Jenő elnök az Árvagondozó aktuális problémáiról és a jövőbeni munkaprogramjáról tartott magánnyelű referátumot. Kifejti, hogy az Árvagondozó állami feladatot valószínűsített meg és azonkívül a hitközségek vállairól vette át a szociális feladatok legfontosabbjait. Lehetetlen tehát, hogy ezt az egyetlen országos jellegű szervezetet az állam, a városok és a hitközségek ne támogathatják rendszeres szubvenciával. A szervezet most lép munkásságának legfontosabb periódusába, meg kell tehát erősíteni a helyi tagozatok tevékenységét egy országos jellegű taggyűjtési akcióval. Minden zsidó férfinak és nőnek kötelessége az Árvagondozó tagjának lenni. A szervezet célkitűzése hármas irányú: kulturális, morális és szociális tevékenység akarunk kifejteni és ennek előmozdítására szolgálnak az eddigi keretek, amelyeket több tartalommal kell megteríteni.

Ezután az alapszabály módosítása következett, amelyeket Kelemen Bernát, Kertész Andor (Marosvásárhely), Hirsch Márton (Szászrégen) és Hirsch Simon (Sziget) felszólalása után a konferencia egyhangúlag elfogadott.

A konferencia végeztével az egybegyűlt delegátusok meleg ünneplésben részesítették dr. Kertész Jenő elnököt, aki immár nyolcadik éve nemcsak hivatott vezére, de életű lelke, inspirálója ennek a nagystílusú mozgalomnak, amely ama kevesek közé tartozik a zsidó köztudatban, amely csendben végzi munkáját, de eredményei annál kézzelfoghatóbbak.

A konferencia után disztribúció volt, amelyen Klein Gyula és Kallus Lajosné szóltak fel.

KÖZGAZDASÁG

A Banca Nationala 7 százalékra szállítja le a bankrátát

A jegybank 250 millió frankos kölcsönt kapott a Francia Nemzeti Banktól

Bucuresti-Bukarest, január 25. (Az Uj Kelet tud.) A Banca Nationala igazgatósági tanácsa tegnap délután Anghelescu kormányzó elnöklete alatt ülést tartott. Az ülésen résztvettek Oscar Chiriacescu alkormányzó, Costin Stoicescu, Alexandru Buzdugan, Cezianu, Otoi, Lepadatu és Baicoianu igazgatósági tagok, valamint Misa Dumitrescu kormánybiztos. Costin Stoicescu, a Jegybank adminisztrátor delegéje, aki a napokban tért vissza Párizsból, részletes beszámolót tartott a Banca Nationala és a Banque de France között Párizsban lefolytatott tárgyalásokról. A tárgyalásokban részt vett Auboin külföldi szakértő is, s azoknak eredményeképpen már alá is írták a megállapodást, amely szerint a francia Nemzeti Bank 250 millió frankos kölcsönt bocsátja a Banca Nationala rendelkezésére. (Körülbelül 1 milliárd 600 millió lej.)

Ezután Anghelescu kormányzó szólalt fel, aki rámutatott arra, hogy a Banca Nationalának kötelessége a piac segítségére sietni és teljes erejével hozzájárulni különösképpen a pénzpiac felénkítéséhez. Az első teendő ezzel kapcsolatban az volna, hogy a Banca Nationala szállítsa le a visszlezárolási kamatlábát. Románia gazdasági élete az elmúlt éveken rendkívül sokat szenvedett az uzorakamatok miatt. Ma már a viszonyok valamennyire normalizálódtak, de a mai kamatlábakat sem bírja el a stagnálásra kényszerülő nemzetgazdaság. Anghelescu kérte az igazgatónak hozzájárulását a Banca Nationala visszlezárolási kamatlábának mérsékléséhez.

A bukaresti lapok valószínűleg látják, hogy közelebből 8 százalékról 7 százalékra fogják leszállítani a bankkamatlábát.

Jóváhagyták a Marmorosch Blar k kényszeregyezségét

Bucuresti-Bukarest, január 25. Az ilfovi törvényhozó kétnapos tárgyalás után hétfőn, hozott döntésében az összes, a Banca Marmorosch kényszeregyezsége elleni felekezéseket elutasította és a kényszeregyezséget omologálta.

világmarka
negyve On
a nem
betegség
től.

EGYESÜLETI ÉLET

Az E. Zs. N. Sz. hírei. Kooptálás az E. Zs. N. Sz. Kisintézőbizottságában. A Mizrahi Szervezet erdélyi részének központja a Mizrahi részére a KIB-ben fenntartott helyet Stern Józseffel, míg a Czeire Mizrahi és Aviva-Barisszia szervezetek az ifjúság részére fenntartott két helyet dr. Rosenberg Emillel és Reitter Ernővel töltötték be.

A Nagyintézőbizottság névsorából távedésből kiharadt a NIB-nek, a Szövetség megalakulása óta érdemes tagja dr. Kirschner Arnold Lugo, amit a KIB ezután helyesbít.

Látogatások. Dr. Weiss Artur, a KH elnöke és a KIB tagja látogatást tett a culji helyi csoport vezetésénél, amelyvel tárgyalásokat folytatott a Phönix kérdésben. Egyidejűleg összeköttetésbe lépett a Híztádrut Hámor vezetésével, amellyel a KKL munkát illetőleg folytatott megbeszéléseket.

A zsidó Közházegyesület bálja. Már csak egy pár nap választ el bennünket január 30-tól, de a bál rendezőség máris a legnagyobb erkölcsi sikert könyvelheti el odaadó fáradozásáért, a játékos cél vizont az anyagi sikert, mert a megváltott jegyek és a felülfizetések máris biztosítják az eredményt, holott úgy helyből mint vidékről most érkeznek be a jelentkezők. A bál est a vezetőség méltó jutalma lesz munkásságáért, a bál vendégeknek amellel, hogy egy nemes cél támogatásán, egy felelhetetlen estében lesz részük, hol Kolozsvár és Erdély zsidó társadalma fog egy eszme érdekében találkozni. A rendezőség a bál estén megjelenő hölgyek számára kedves meglepetéseket tartogat. Fischer Kálmán rendező több díjtárgyat adományozott, melyeket egy alkalmi zsűri fog odaítélni az arra legérdemesebbnek, a legügyesebb és legötletesebb táncos pároknak. A díjtárgyak a Kalapirály kirakatában közszemlére vannak téve.

A romániai Cionista Exekutive Palesztina hivatala 1932 április hónap kezdetén a Tel-Avivban rendezendő „Makkabiade” a mintavásár és a Toceret Háárec látogatókongresszus alkalmából nagy kirándulást rendez Palesztinába. E célból a S. M. R. rendelkezésre bocsátotta a Dacia gőzhajót, amely kivételesen március 24-én indul Konstanca kikötőből egyenesen Jaffába, ahová március 28-án érkezik meg. A Dacia április 12-ig marad a kikötőben a kirándulás résztvevőinek rendelkezésére. Az árak rendkívül kedvezőek. Felkértenek mindazok, akik ezen nagy kiránduláson résztvenni óhajtanak, hogy forduljanak a Palesztina hivatalhoz Bucuresti, Str. Carol 81 (telefon 3-68-86), amely a szervezést végzi és bármikor készséggel szolgál felvilágosítással.

Kultúrelőadások a brassói cionista helyi csoportban. A brassói cionista helyi csoport sorozatos kultúrelőadásokat rendez, amely a város zsidóságának egyre fokozódó érdeklődése mellett zajlanak. Mély hatást gyakoroltak Brassó cionistáira, valamint a nagyszámú nemzionista érdeklődőkre dr. Deutsch Ernő főrabbi: „Über jüdisches Bewusstsein und Selbstbewusstsein”, dr. Fischer Gyula: „Juden in der grossen Familie der Völker” és Grünberg gyógyszerész: „Der Zionismus und Strömungen in Zionismus” című előadások alkalmával Weisz Ilonka asszony és Bernfeld zenekonzervatórium tanárok, zongoraművészek, valamint Weinberger hegedűművész, művészi értékű zeneszámokat adtak elő. A cionista ifjúsági élet, mióta Springer Jósua Ro-Pluga átvette a somerszervezet vezetését, újból fellendülésnek indul. A somer-ifjúság szeretettel és fegyelmezettséggel végzi a KKL perselyűritéseket, valamint minden cionista munkát. A chanuka-akció lefolytatása során főleg Marmorstein József és Weisz István tüntették ki magukat. Élénk aktivitást fejt ki a nemrég megalakult WIZO-csoport is. Az E. Zs. N. Sz. Kisintézőbizottsága reméli, hogy a brassói cionista helyi csoport több évi visszaesés után ismét ki fogja vinni magának Erdély cionista életében azt a vezető pozíciót, amelyet korábban betöltött.

Dienst és KKL bizottsági ülés. Szerdán este pont 9 órakor a Cittyben megtartandó Dienst Kaszner Rezső az Uj Kelet munkatársa tart előadást. A belépés — mint rendszeren — díjtalan. A Dienstet megelőzően, 8 órakor ugvanott a KKL főbizottság, a helyi csoport KKL bizottság és a Wizo KKL bizottság tart együttes ülést, amelyre a 3 bizottság tagjai ezután hívjuk meg.

A zsidó sor
Análéja:

Plesz egyez és Na

Egy n
történ
25-ig
izgalo
mi le

Oradea-Nagyvárad Kelet tudósítójától. Körházorsjáték egmenyének vigjáték kétfőn egy, a közvkozó nagyváradi p és kiegyezésben s mann Menyhért na vállalkozott arra, h között megegyezést mann Menyhért el lépett összeköttet bizonyult arra, hog egyezték volt völe Menyhért erre tele ptt Plesz Bélával közás meg is törté kért lakásán.

A két fél a legn tárgyalt Zimmerm vezetése mellett. H hogy

hajlandó a főny ner Zseni sz Steiner Zseni viss zt a feltételt elfog telének ellenében

visszavonja a r gen a Plesz Bé vádi B Zimmermann Me ásai napok óta N zenciációját képezi társának elmondot zott a közvetítő sz

— Pleszt nem Zseni kedves isme tam, hogy ez a s lekerüljön a nyelv Ennek a dolognak mai voltak, melye ságát veszélyeztet Weinberger nevű asszonya, aki miké tesült, egészen ké azt hitte, hogy Ste már nagy hozomár

Egés Heimv iz

A Schutzbun kasság

BÉCS, jam wehr megkísérli mokrata Schut pon át készült Az esti ör goztatja, hogy Bécs ellen sem híreket csak ke

A Heimwehr u kapcsolatban eg ezelt riasztó hí triában. Hogy e komolyan korpo zóbb, hogy má szociáldemokrata közzé a Heimwel puccsmozgalomra hívás a többek mondotta:

Az osztrák szo bizalmas és meg keztek arról, hog előkészítésén dol demokrata pártna hogy utasításai a dig érkezhetnek r részeibe, már mo

ETI ÉLET

rei. Kooptálások az... zöbízottságában. A... delyrészi központja... KIB-ben fenntartott... míg a Czeire Miaz... zia szervezetek az... rtott két helyet dr... s. Reitter Ernővel

ág névsorából tá... NIB-nek, a Szövet... érdemes tagja dr... o), amit a KIB ez...

iss Artur, a KH el... látogatást tett a... tőségénél, amely... olytatott a Phönix... eg összeköttetésbe... asomér vezetőségé... munkát illetőleg... eket.

ület bálja. Már... laszt el bennünket... rendezőség mária... sikert könyvelheti... t, a játékony cél... rt, mert a megvál... fizetések máris bia... holott ugy helyből... keznek be a jelent...

A vezetőség méltó... ágért, a báli ven... gy egy nemes cél... dhetetlen estében... lozsvár és Erdély... egy eszme érdeké... zőség a báli estén... amára kedves meg... Fischer Kálmán fő... yat adományozott... zsüri fog odaitélni... nek, a legügyve... táncos pároknak... okirály kirakatában... ve.

Exekutive Palesz... ilis hónap kezdeté... endő „Makkabiade... peret Háarec lágola... ból nagy kirándu... nába. E célból a... bocsátotta a Dacia... lesen március 24-én... kötőből egyenesen... us 28-án érkezik... 12-ig marad a kikö... sztvévoinek rendl... endkívül kedvezők... k, akik ezen nagy... ni óhajtanak, hogy... sztina hivatalhos... l 81 (telefon 3-68... est végzi és bármi... al felvilágosítással.

brassió cionista he... ssói cionista helyi... reülőadásokat ren... sidóságának egyre... mellett zajlanak le... ak Brassó cionis... szánu nemcionista... tsch Ernő főrabbi... stein und Selbst... her Gyula: „Juden... lie der Völker“ és... z: „Der Zionismus... Zionismus“ című... Weisz Ilonka asz... enekonzervatórium... vészek, valamint... vész, művészi ér... tak elő. A cionista... pringer Jósua Ro... szervezet vezetése... indul. A somér... fegyelmezettsggel... ritéseket, valamint... nkát. A chanuka... rán főleg Marmor... István tüntették ki... fást fejt ki a nem... csoport is. Az E... izottsága reméli, a helyicsoport több... met ki fogja vivni... sta életében azt a... lyet korábban be...

tsági ülés. Szerdán... Cityben megtar... tner Rezső az Uj... előadást. A belé... díjtalan. A... 8 órakor ugyanott... helyicsoport KKL... KL bizottság tart... a 3 bizottság tag...

A zsidó sorsjegy-játék vigjátékának szenzációs fináléja:

Plesz Béla és Steiner Zseni ki-egyezttek, de a sorsjegy Arad és Nagyvárad között eltűnt

Egy nagyváradl szikvizgyáros közvetítésével meg-törített a kiegyezés, de a sorsjegy január 21-től 25-ig nem érkezett meg Aradról Nagyváradra. Órási izgalommal várják a sorsjegy tulajdonosai, hogy mi lesz a sorsjeggyel

Oradea-Nagyvárad, január 25. (Az Uj Kelet tudósítójától). A kolozsvári Zsidó Körhírsorsjáték egymillió lejes főnyere-ményének vigjátékba illő bonyodalmait követően egy, a közvetítő szerepére vállal-kozó nagyváradl polgár közbejöttével bé-kes kiegyezésben simultak el. Zimmer-mann Menyhért nagyváradl szikvizgyáros vállalkozott arra, hogy a perlekedő felek között megegyezést hozzon létre. Zimmer-mann Menyhért előbb Steiner Zsenivel lépett összeköttetésbe, aki hajlandónak bizonyult arra, hogy ötven százalékra ki-egyezzék volt völegényével. Zimmermann Menyhért erre telefonon érintkezésbe lé-pett Plesz Bélával is és vasárnap a talál-kozás meg is történt Zimmermann Meny-hért lakásán.

A két fél a legnagyobb egyetértésben tárgyalta Zimmermann Menyhért objektív vezetése mellett. Plesz Béla kijelentette, hogy hajlandó a főnyeremény feléről Stei-ner Zseni számára lemondani. Steiner Zseni viszont kijelentette, hogy ezt a feltételt elfogadja és a főnyeremény felének ellenében

visszavonja a nagyváradl ügyészé- gen a Plesz Béla ellen megtett bü- vádi feljelentést. Zimmermann Menyhért, akinek tárgya- kásai napok óta Nagyvárad legnagyobb szenzációját képezik, az Uj Kelet munka- társának elmondotta, hogy miért vállalko- zott a közvetítő szerepre:

A közvetítő nyilatkozata — Pleszt nem ismerem, de Steiner Zseni kedves ismerősöm és ómiatta akar- lom, hogy ez a sokat vitatott ügy végre lekerüljön a nyilvánosság napirendjéről. Ennek a dolognak már olyan bonyodal- mai voltak, melyek a szereplők boldog- ságát veszélyeztették. Steiner Zseni egy Weinberger nevű kereskedőnek a meny- asszonya, aki mikor a bonyodalmakról ér- tesült, egészen kétségbe volt esve, mert azt hitte, hogy Steiner Zseni, akinek most már nagy hozománya van, nem fog hozzá-

menni feleségül. Steiner Zseni azonban bebizonyította, hogy szereti második völegényét, mert erre azonnal megtartotta vele a polgári esküvőt. Most hogy ki- egyeztek, békét teremtünk Plesz Béla és Steiner Zseni között is és nem kerül tör- vénszék elé az egymillió lejes főnyere- mény kellemetlen ügye.

Delegáció a vizsgálóbírónál A déli órákban Steiner Zseni, Plesz Béla, Zimmermann Menyhért és egy sereg újságíró vonult fel az ügyészhez, ahol Steiner Zseni vissza akarta vonni a bü- vádi feljelentést és ugyanakkor, a meg- egyezésre való hivatkozással, ki akarta kérni a 24812-ös számú sorsjegyet is, hogy a főnyeremény átvételére Kolozs- várra utazzanak. A delegáció megjelent dr. Popovici vizsgálóbíró előtt, aki nagy meglepetéssel értesült a dologról.

Hol a sorsjegy? — A feljelentő kérésére az eljárást ter- mészetesen azonnal beszüntetem — mon- dotta a vizsgálóbíró —, a sorsjegyet azon- ban nem adhatom ki, mert az sajnos nincs a birtokomban. Az aradi vizsgáló- bíró jelentése szerint

a sorsjegyet január 21-én postán el- küldték, de január 25-én az még nem érkezett meg Nagyváradra.

A küldöttség a bejelentést érthető meg- rökönnyödéssel vette tudomásul. Az összes eddigi kombinációk és a megnyugtató ki- egyezés után most ismét beavatkozott a véletlen a főnyeremény sorsába és meg- történhetik, hogy a sorsjegy elvesz Arad és Nagyvárad között.

A meglepetéstől szóhoz jutni sem tudó delegációnak dr. Popovici vizsgálóbíró ígéretet tett, hogy haladéktalanul érint- kezésbe lép aradi kollegájával, hogy a sorsjegyről érdeklődjék. A főnyeremény- komédia szereplői a legnagyobb izgalom- mal várják, hogy mi lesz a sorsjeggyel, mely, a postaviszonyokat ismerve, köny- nyen vélegesen is elveszhet Arad és Nagyvárad között.

Egész vasárnap egy újabb Heimwehr-puccs hire tartotta izgalomban Bécs és Ausztria népét

A Schutzbund egész napon át mozgósítva volt. A munkásság sztrájkjal válaszol minden puccskísérlésre

BÉCS, január 25. A szociálista sajtó arról adott hírt, hogy a Heim- wehr megkísérlti a Bécs ellen vonulást, hogy a hatalmat átvegye. A szociálde- mokrata Schutzbund alakulatait a hírek folytán mozgósították s egész na- pon át készültségben is tartották. Az esti órákban tájékoztató kormánykommüniké jelent meg, amely han- goztatja, hogy újabb Heimwehr-puccsterv veszélye nem fenyeget és hogy Bécs ellen semmiféle Heimwehr-felvonulás nem kezdődött. A megnyugtató híreket csak későre voltak az emberek hajlandók elhinni.

A Heimwehr újabb puccskísérlétével kapcsolatban egyébként már napokkal ezelőtt riasztó hírek terjedtek el Ausz- triában. Hogy ezeket a híreket milyen komolyan korpoltálták, arra legjellem- zőbb, hogy már péneteken az osztrák szociáldemokrata párt felhívást tett közzé a Heimwehr részéről fenyegető puccsmozgalommal kapcsolatban. A fel- hívás a többiek között a következőket mondotta:

Az osztrák szociáldemokrata párthoz bizalmas és megbízható értesülések ér- keztek arról, hogy a Heimwehr újabb puc- s-előkészítésén dolgozik. Mivel a szociál- demokrata pártnak számolnia kell azzal, hogy utasításai a puccs esetén nem min- dig érkezhettek meg az ország különböző részeibe, már most utasításokat ad ki a

párt vidéki szervezetei és a Schutzbund vidéki parancsnokságai számára.

Ezek az utasítások arra az esetre ér- vényesek, ha a Heimwehr fegyveres puc- s-csot hajt végre: 1. Az alkotmány és köz- társaság ellen intézett fegyveres támadás leverésére elsősorban a hatóságok van- nak kötelezve. Ezért a polgármesterek, akik a helyi rendőrség felett rendelkez- nek, kötelesek a rendőség útján a puccs- ban résztvevő személyeket lefegyverezni, letartóztatni, az átvonuló puccsistákat pedig a környékről eltávolítani.

2. Az alkotmányhoz hű állami szerve- ket a puccsisták elleni akciójukban támo- gatni kell. Ahol a hatóságok kötelessé- güket nem teljesítik, avagy ehhez nem volna elegendő erejük, minden republi- kánus kötelessége az alkotmányos rendet

LOTERIA PE CLASE A STATULUI ROMÂN

1932 március 1 és 15-ike között lesz el- adásra kibocsájtva a Román Állami osz- tállysorsjegyek első része, az ország egész területén 80.000 sorsjegy, 40.000 nyereménnyel 5 osztályra felosztva, 6 hónapi lejárrattal 240.000.000 lei a nyerteseknek A világ összes állami sorsjátékai között a legolcsóbb lesz, amely ugyanakkor a legnagyobb nyeremé- nyekhez juttat

Regia Publică Comercială a Loteriei Privilegiată de Stat pe Clase Direcțiunea Generală: Str. N. Băcescu No. 34, Bucuresti

a puccsistákkal szemben megvédeni. Ez az egész munkásság kötelessége. Ha a Republikanischer Schutzbund akcióba lép, azt az egész munkásság támogatni tartozik. 3. Ahol a Schutzbund akcióba lép, nem szabad megfélekedni arról, hogy az akció nem irányul az alkot- mányhü hatóságok és ezek szervei ellen, hanem csakis a puccsisták ellen. Erről a katonaság, a csendőrség és rendőség ve- zetőt értesíteni kell. 4. El kell kerülni mindent az irányban, hogy a puccsban nem részes lakosság, a polgárságot és parasztságot a puccsisták karjaiba ker- gessék. Ezért a puccsisták által terjesztett hazugságokat és hadijelentéseket, falra- gaszok, röpcédulák é dobszó útján kell ellensúlyozni. 5. Ha a puccs kitör, akkor a Schutzbund parancsnokai azonnal ösz- szekötötést keresnek a szociáldemokrata pártszervezetekkel és annak utasítását kéri. Ha ez nem volna lehetséges, akkor saját kezdeményezésükre kell cseleked- niök. Ezirányban a következő irányelvek irányadók: ha a Heimwehr gyülekezik, akkor a Schutzbund is gyülekezik, ha a Heimwehr fegyverkezik, akkor a Schutz- bund is fegyverkezik. 6. Ha a puccs ki- tör, akkor a puccsisták vasuton vagy más forgalmi eszközökkel való szállítása ha- zaárulást jelent. Erről a vasutasokat ér- tesíteni kell. Ahol a puccs kitör, ott arra azonnal általános sztrájkjal kell felelni. A szociáldemokraták felhívása ezenkívül még több pontot tartalmaz.

Az osztrák nagyipar újra tá- mogatja a Heimwehrt

A puccshirekkel kapcsolatosan jellemző hogy az osztrák nagyipari szövetség köz- leményt adott ki, amelyben tiltakozik a szövetség elnökének, Urban nagyiparos- nak bádeni villájában megtartott házku- tatás ellen. A villában a hét elején rej- tett fegyverek után kutattak.

A bécsi Stunde azt írja, hogy az osztrák nagyipari szövetség, amely néhány hó- nappal ezelőtt különböző nézeteltérések miatt beszüntette a Heimwehr szerve- tek anyagi támogatását, újabb megállá- podást kötött a Heimwehr országos veze- tőségével, amelynek értelmében január

1-étől kezdve havi 18.000 sillinget folyó- sít a Heimwehr részére. A Stunde szerint 1927 júliusa óta az osztrák nagyipari szövetség elnöke, állítólag a Heimwehr titkos fegyverraktárát rejtegette villájá- ban és ezért tartottak nála házkutatást, amely azonban eredménytelen maradt.

Starhemberg Hitlerrel tárgyal

Starhemberg herceg, az osztrák Heim- wehr vezére egyébként tegnap Berlinbe érkezett, hogy Hitlerrel folytasson ta- nácskozásokat. — A bécsi lapok Star- hemberg utazásával kapcsolatban rámu- tatnak arra, hogy dr. Seipel volt osztrák kancellár néhány nappal ezelőtt a „Ber- liner Börsenzeitung“-ban barátságos han- gon nyilatkozott a német kampóskeresz- tes mozgalomról. Ezért valószínűnek tartják, hogy Starhemberg herceg dr. Seipel kiküldöttjeként utazott Berlinbe, hogy megnyerje Hitler az osztrák Heim- wehr-szervezetek mozgalma számára, amellyel szemben az ausztriai Hitler- szervezettek elutasító álláspontra helyez- kedtek.

Egy új bukaresti naplapp a román-magyar közeledésről

Bucuresti-Bukarest, január 25. A va- sárnap megjelent Calendarul című új bu- karesti lap Bánffy gróf és a magyar közeledés címmel írt cikkeket. Erdélyi magyar kisebbségi körökben bizonyos áramlat indult meg Magyarország és Románia viszonyának kiépítése érdekében — írja. Ettől lényegesen különbözik azonban a magyar katolikusok irredenta mozgalma, amelyet Majláth püspök, Gyárfás Elemér szenátor és Paál Árpád vezetnek az Erdélyi Lapokon keresztül, mely Nagyváradon jelenik meg, hogy így is közelebb legyen az ébredőkhoz. Az első mozgalom élére Bánffy Miklós gróf ál- lott és ez szükségét látja a két állam közti lojális együttműködésnek. Romá- niának és Magyarországnak közös poli- tikai és gazdasági érdekei vannak, ame- lyeket csak a kölcsönös megértés alap- ján lehet megvédeni.

Zsidók pénz nélkül

— Regény az amerikai zsidó proletárok életéből —
IRTA: MICHAEL GOLD

(32)

Egyik télen uccánk egyik üresen álló bolt helyiségében cigányok táboroztak. Tizenkét férfi és nő s körülbelül husz erőteljes, piszkos gyerek. Az egyhangú uccánk valami ünnepélyességet kölcsönöztek. Lakásunk hátsó ablakából megfigyelhettem az életmódjukat. Nem volt semmiféle butoruk. Éjjel a padlón aludtak s étkezésüket a padlóra terített újság papírosokról fogyasztották el. Evéskor három körben kocsoltak; a férfiak ültek az első gyűrűben, a legközelebb az ételhez, mögöttük az asszonyok és azután a gyerekek. A gyerekek örökösen táncoltak s a falat után, amiket odavetettek nekik, úgy kaptak, mint a kutya. Mindenki kiabált, tolongott és nevetett s mohón nyult a közös tábla levő hus után. Ezek a cigányok az uccákban egy csomó stíklit követtek el. Meglátogattak a zöldséges boltokat és a mézárzszerkeket. Miközben egy cigányasszony a tulajdonosnak a legképtelenebb értelmetlenségeket mesélte s formálisan hipnotizálta, a többiek loptak, amit tudtak. A férfiak az East-Sidei háziasszonyoknak fizekát és lábasokat foldoztak. A nők kártyátvetettek és jóslókat a tenyérről. Számosan, akik a cigányok boltjába mentek, zseborájukkal fizették meg ezt a szórakozást, egy öregasszony a pénztárcájával. Mindenki kezdett a cigányoktól félni a közelünkben, de mindenki szinte gyöngéden nevetett, ha elhaladt mellette tárka csillogó ruhájában valamelyik. Ahogy ez olyan volt, mint Európában. Ha anyám látta őket, honvágy fogta el. Anyám Magyarországon sok cigányt ismert s tudott pár cigány szót is.

Egyik éjszaka az összes petróleumlámpák égtek a cigányok boltjában. Benéztem. A cigányok ünnepeltek. A gyerekek szorosán a fal mellett álltak s egy cigányasszony villogó vörös kendőben táncolt nekik valamit. Az asszony énekelt tánc közben. A gyerekek taktusszerűen tapsoltak a kezeikkel s kiáltásokkal tüzeltek.

Anyám, mint minden anya az uccánkban, óvott a cigánygyerekektől:
— Ne játsz velük, piszkosok és tetvesek.

Ó azonban, mint gyerek, Magyarországon játszott a cigányokkal. Ó maga mesélte nekem.

Tavaszi nap jött. Csábitó és meleg. A bolt előtt egy csukott koci állt meg. A cigányok nevetve és fecsegve kapaszkodtak be a kocsi összes fazeikaikkal és lábasaikkal, összes égyenmüjükkel és piszkukkal. Azután elemeltek, miközben a tömeg a járdáról kedélyesen zsongott utánuk.

A kínai negyed közelében laktunk. Olykor kínaiak laktak a házunkban. Egyszer az egyik lakásba egy tizenöt kínai pincérből álló csoport költözött. Kezdetből fogva ijesztő csapás volt a házra. Ugy tetszett, hogy egyáltalán nem alszanak. Egész éjszaka hallatszott egy iszonyú kínai gramofon hörgése és recsegése. Veszekedtek, kártyáztak, különös ételeket főztek, mely az egész házat édeskés undorító szaggal töltötte be. Opiumbarlang, — mondták egyesek. Játékbárlang, — állapították meg mások. Egy reggel valami nagy krach történt, azután jött a rendőrség és a lakást romokban találta. A fiatal kínaiak eltűntek. Egy fehér lány meztelen holtteste feküdt a padlón. Patkánymérget vett be.

Négerk, kínaiak, cigányok, törökök, németek, irek, zsidók — sőt még egy amerikai nő is lakott az uccánkban.
Mary Zuckerstrolch. Bosztonból származott. Vén csavargónó, aki néha mint takarítónő kapott az irodaházakban alkalmazást. A legtöbbszor azonban tökrészes volt és lerongyolódott.

Mary, a bérálló egyik rekeszében aludt. Vassa az éjjeli őr barátságos, szeplős, öreg, egyszerű lengyel volt; a másik szemét egy halottaskocsi lóva rugta ki. Ó gondoskodott arról, hogy Mary rekeszében mindig tiszta szalma, téli pedig takaró legyen.

A legzüllöttebb csavargók közül egynek Mary után jártak. Vettek neki öt centért egy üveg égetett whiskyt és elmentek vele egy mellékcába, miközben

Mary pár gorombaságot vágott a fejükhöz, mert több whiskyt akart. Mi gyerekek megfigyeltük ezeket a gyakran történő jeleneteket.

Mindenki ismerte Maryt. A főköteje a szeméig csuszott, ősz haja kilobogott a kendő alól. Bicegő, komikus öreg lábai kacsáztak a szoknya széle fölé, így jelent meg hangosan rikácsolva az uccánkban, délutáni primadonnaként. Volt publikuma. Fejek bukkantak elő az ablakokból. Tömeg verődött össze. Mindenki nevette.

Kinonnan kellemetlen, éles macskahangon Mary balladákat énekelt. Közben táncolt, kacérán lengetve a szoknyáját. Néha mint valami balettlány a magasba emelte a lábát és megmutatta piszkos alsóruháját. Mindenki nevetett. Azután belesett a piszkosba, káromkodott és nem tudott felkelni, mert részeg volt. Mi gyerekek körbeálltunk, gunyoltuk és vidáman énekeltük:

Lusta Mary, nem akarsz felkelni?
Ma vagy holnap nem akarsz felkelni?

Ez dühbe hozta. Üldözött bennünket, de egyre elesett, mint egy tört szárnyu madár. Az arca teli volt piszkokkal, két szemei forogtak. A rózsza a főkötején regett.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

Buenos-Ayresi éjszakák

Érdekes új film fut a Szinkör Mozgóban: Buenos-Ayresi éjszakák. Ez a film a Paramount délamerikai stúdiójában készült, Adelqui Miller rendezte és három argentinai sztár játssza a főszerepeit: Carlos Gardel, Gloria Guzman és Sofia Bozan. Ez a film bevilágít a délamerikai metropolis éjszakai életébe. Egy falusi lány életéről szól, aki a véletlen folytán fölkerül a nagyváros revüszínházába, ahol a férfiak versenyeznek, ki nyeri el kegyeit. Elvirából híres revüsztár lesz és már-már elfelejti völégényét, Anselmot, a falusi földbirtokost, mikor ennek két barátja fölmege a nagyvárosba és erőszakkal viszik vissza falura Elvirát, ki már-már beleszédült egy dugszagad kalandor karjaiba. A film tele van szebbnél-szebb slágerekkel. A tangó, a délamerikai népdal, végigkíséri az egész izgalmas és forró levegőjű filmet.

— Tessitori Nóra Ady-estje. Tessitori Nóra, a kiváló előadóművésznő néhány éve nem jelent meg a pódiumon. De mindenki számára, aki hallotta ezt a kivételes tehetséges interpretátort, feledhetetlen élményt jelentett, mert Erdély művészi életének ritka ünnepnapjai voltak, amikor Tessitori Nóra a maga kiforrott intellektusával a legnagyobb költők verseiből előadott. Különösen Ady Endre verseinek előadásával tűndökölt mindig Tessitori Nóra és amikor évek óta ismét előadást keretében jelenik meg a közönség előtt. Ady legragyogóbb alkotásaiból akar előadni. Most tizenhárom éve annak, hogy a huszadik század nagy magyar költője meghalt, de versei ma is mint örök és elévülhetetlen alkotások élnek. Ady mindig aktuális és Tessitori Nóra előadásában a nagy költőnek mélyről fakadó gondolatai ősi tisztaságukban és egyszerűségükben fognak érvényesülni. Tessitori Nóra műsorát Ferenczy Zsizi és Virágh Lajos Bartók és Reinitz-Ady dalokkal, Bretan Miklós pedig saját szerzeményű Ady-dalokkal fogja kiegészíteni. Az estélyt Krenner Miklós (Spektator) Ady-előadása fogja bevezetni. Az Ady-estét február 4-én a katolikus gimnázium nagy termében tartják meg.

— Hol a nászruhá, Mary? Hol a férjed, Mary?

Erre elkezdett tombolni. Ha Mary józan volt szívesen beszélt első férjéről s az elegáns „nászruháról“, amit tőle kapott, amikor tizenhat éves korában feleségül vette. Ez volt élete regénye. Ezt a regényt mindenki ismerte, még a gyerekek is. Erre a történetre emlékeztetni a legélesebb guny volt. Ez örjögővé tette. Leghevesebb dührohamában kirántott egy kést a melléből és kiáltotta:

— A világ minden istenverte férjfiának kihatim a szívét a melléből. — Azután megragadta 5 kocsis és az istállóba cipelte: ott azután az amerikai nőt a rekeszében lefektették aludni.

Valamikor indiánusok laktak az East-Siden, azután jöttek a hollandok, az angolok, az irek, utánuk a németek, olaszok és a zsidók. Mindegyik réteg visszahagyta a maradványait, mint a geológiában.

A második Avenue és az ötödik ucca keresztezésénél a zsidó környezetben viszsamaradt egy német jel, egy evangélikus templom. Téglapépület, ódivatu verandával. Egyik nyári nap egy különös színjáték nézője voltam ott. Sivalkodó és fűtülő tömeg gyűlt össze a templom előtt. Tisztes, ősz szakállú zsidók voltak közöttük s úgy nyihogtak mint a gyerekek. Az, ami a vidámságukat felkeltette, szinte nagyon metafizikai ahhoz, hogy szavakba lehessen foglalni.

A bagolyszerű kis portás a verandán állt s szappannal és vízzel mosott egy nagy, fából készült Jézus szobrot.

— Fördik a Jézus! — gunyolódott a tömeg. — Piszkos a bálványotok, furdóre van szüksége.

(Folytatjuk)

A cluji Román Opera műsora

Szerda, 1932 január 27: Fidelis.
Péntek, 1932 január 29: Hoffmann meséi.

CORSO-MOZGÓ műsora

Kedd 3, 5, 7 és 9 órák.
Szerda 3, 5, 7 és 9 órák.
Csütörtökön 3, 5, 7, 9 órák: Utoljára
A völégény özvegye Richard Eichberg, az „Atlantia, Hai-Tang“ rendezőjének legsikerültebb hangos filmoperettje. Főszerepekben: Georg Alexander, Marta Eggert és Fritz Kampers.
Pénteken 3, 5, 7, 9 órák: Világsikert aratott nagy premier: Táncol a kongresszus. A szezon legkimagaslóbb, szenzációs filmoperettje. Főszerepekben: Lilian Harvey, Willy Fritsch, Conrad Veidt és Lil Dagover.

ASTRA Mozgó műsora

Kedd 3, 5, 7 és 9 órák
Szerda 3, 5, 7 és 9 órák
Csütörtök 3, 5, 7 és 9 órák
Exotikus és énekművészeti premier! Havi éjszakák, Werner Fuetterer, Fee Malten és Eugenia Kais-Arowa, a csodás hangú bensülött énekesnő. Aranyfilm német nyelvben!

SELECT-MOZGÓ műsora

Kedd 3, 5, 7 és 9 órák.
Szerda 3, 5, 7 és 9 órák.
A „Vörös machka titka“, mulatságos hangos kalandrovígjáték, német párbeszédekkel, főszerepekben: Verebes Ernő, Hans Junkermann, Siegfried Arno.
Jön: Liane Haid legújabb szenzációs hangos operettje: A varsói unokánövér

URANIA-MOZGÓ műsora

Kedd: Férjem barátnője. Mulatságos vígjáték, főszerepekben: Lucie Englisch és Fritz Schultz.
Szerda: Férjem barátnője. Mulatságos vígjáték, főszerepekben: Lucie Englisch és Fritz Schultz.
Csütörtökön: Férjem barátnője. Mulatságos vígjáték, főszerepekben: Lucie Englisch és Fritz Schultz.

Szinkör-Mozgó műsora

Kedd d. u. 3, 5, 7 és este 9 órák:
Szerda d. u. 3, 5, 7 és este 9 órák:
Buenos-airesi éjszakák. Hangos zenés, énekes és táncos kalandos történet 8 felvonásban. A főszerepekben: Carlos Gardel, Gloria Guzman és Sofia Bozan. Helyárak: A 3 órai elő-

adason földszint 20 lej, erkélyülés 10 lej. Az 5, 7 és esti 9 órai előadások földszint ülő 30, alsóerkély 20 lej felsőerkélyülés 10 lej.

RÁDIÓ MŰSOR

Kedd, január 26.

Bukarest, 20: Rzenekar.

Budapest, 9.15: Hangv. 12.05: Szalózenekari hangv. 12.25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárás. 2.45: Hírek. — 3.30: Mesedélután. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás, hírek. 5: Cigányzene. 6: London a gazdasági válság alatt, előadás. 6.25: Amikor Kossuthot hazahívták. 7.30: Puccini: Pillangókisasszony c. operája, utána cigányzene.

Bécs, 20.30: Bécsi szimfónikusok hangversenye.

Berlin, 21.10: Keringők.

Lipscse, 19.05: Szimfónikusok Schubertje.

Stuttgart, 17.45: Délutáni zene.

Varsó, 19.25: Grammfón. 20.15: Fina zene és dalok.

Kattowitz, 22.10: Dalok. 23: Könyv és tánczene.

Lemberg, 18: Szalónötös.

Milánó, 19.30: Grammfón. 20.45: Strauss: Varázskeringő c. operettje.

Róma, 17.30: Régi olasz dalok szopránénekel. 21: Szimf. hangv.

Prága, 1.30: Haydn: C-dur vonósnygy.

Pozsony, 18.25: Grammfón. 19.40: Strauss János est.

Brünn, 16: Grammfón.

Toulouse, 21.15: Bizet, Kálmán műveiből. 24: Müdalok. 20.45: Mozart operákból

Stockholm, 22: Vonószene.

Szerda, január 27.

Bukarest, 21.15: Hegedü- és zongorahangverseny.

Budapest, 9.15: Szalózenekari hangv. 12.05: Hangv. 1: Pontos időjelzés, időjárás. 2.45: Hírek. 3.30: Morse tanfolyam. 4: Katonazene. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás. 5.15: Előadás. 5.45: Zongorakvintett. 6.45: Olasz nyelvoktatás. 7.15: Magyar nóták. 8.30: Sizmű a Studióból. Tosca, dráma. 10.15: Pontos időjelzés, időjárás, majd jzz. Közben 10.45: Franciányelvű előadás.

Bécs, 17: Klasszikus zene. 22.15: Zenekari hangv.

Berlin, 19: Könyv zene.

Breslau, 20.30: Régi táncok.

Lipscse, 21.10: Szimf. Mozart hangv.

Stuttgart, 19.35: Kis hegedűdarabok.

Varsó, 19.35: Grammfón.

Lemberg, 18: Szalónötös.

Riga, 21.05: Schubert művei.

Milánó, 19: Grammfón.

Róma, 20: Grammfón. 21: Opera.

Prága, 22.15: Hangv.

Pozsony, 12.30: Déli zene.

Brünn, 19.30: Hangverseny.

Toulouse, 19.16: Sámson és Delila, Don Juan és Afrikai nő részlet. 21.30: Masenet: Thais c. operája.

APRÓ HIRDETÉSEK

Angro és detallizlet társat keres 1,500.000 lejjel. Megkeresések „Rentablis“ jelígre Rudolf Mosse hirdetőirodába Oradea.

Megérkeztek a legújabb bécsi sablonok. Montirozás, függönyösszeállítás, csipkebevarrás, kelengyekészítés, izléses kész diványpárnák Fisch Böske kézimunkaszalónjában. Str. Gh. Barițiu 16.

Házeladás. A Str. Filipescu (Szentlélek u.) 1. szám alatti és a Str. Calugărilor (Kisszamos u.) 6. szám alatti ház előnyös feltételekkel eladó. Érdeklődők forduljanak a Kereskedelmi Hitelintézet Rt. Igazgatóságához, P. Unirii 20.

Egyetemi hallgató pedagógiai gyakorlatlallal korrepetálást vállal, román, franciát, magyart tanít. Cim a kiadóban.

Uri családnál teljes ellátás 3 személy részére kerestetik. Ajánlatok 1932 jelígre kéretnek.

HIR

A Zsidó Pár Kolozsvár zs

A Romániai Zsidó szervező munkájának egyidejűleg a Zsidó gozata is hozzájárult a körü szervezésé munkat kiépítésére és a rétegének a párt so vezetésére.

Folyó hó 26-tól kezdve a Párt ifjúsági szekciójának den zsidót fel fogna Pártba való belépésé akarjuk, hogy zsidó zsidó szeretettel fogja zottainkat és lelkesen kukéva tenni a Zsidó lépésükkel hozzá fog hogy a párt fokozatosan hessen a zsidó népért.

Mindazok, akik mekozatban jelentették ba való belépésüket ványuk is van vagy nek, — kérjük közbiztosainkkal, hogy szeres katasztert áll Minden zsidó érte ségének a Zsidó Pár ha azt akarja, hogy jeshthesse elhivatott érdekeinek megvédésé kiharcolásában.

Dr. Kertész
Dr. Weisz József

— Nem lesz idővelentik: A meteorológus rásprognózisa szerint kilátás.

— Slágerverseny. Concordia bécsi új három díjat irt ki az zenei slágereinek jut díj 2000, a második 800 shilling.

— Tízezer frank a wonsnak. Párizsból jellais de la Méditerranéi táncversenyét hégig tart. A verseny oia Rivéria valamennyi táncosnője. A szállólapot kap, amelyet k nába dobnak és az utolsó estjének befel. A legtöbb szavancos tízezer frank, eos ezeröttszáz frank, táncos ötszáz frank j

RENDEES BELM

tin-dragee biztosítva

— Archeológiai lelik: Rómában nagy folynak, mert új Piazza Venetia és a munkálatok során emlékmű közelében kán fórum maradván még egyéb igen ér bukkantak.

— Nem jelent me előtt Dréhr Imre v kár. Budapestről je volt államtitkár n egyelmi ügye tárgyal titkár levélben közö bíróság előtt nem je ismer el maga fele Gál Jenő ügyvédkép. Ugy hírlík, hogy a nem jelenése ell ellene.

— Jogosulatlan amerikai adóügyi h ből jelentik: Az el amerikai adóügyi 925 esetben vetettek kat s a kinstár két 70 millió dollárt zónak.

— Ha fáj a feje é bélizgalmat, gyomr vagy szivdobogást é valódi „Ferenc Józ mor- és bélszakorvó a Ferenc József v alkotta hashajtó. A viz gyógyszerárakb fűszerüzletekben ka

HIREK

A Zsidó Párt felhívása Kolozsvár zsidóságához

A Romániai Zsidó Párt országos szervező munkájának megindulásával egyidejűleg a Zsidó Párt kolozsvári tagozata is hozzáállott a legszélesebb körű szervezés munkálataihoz, a tagozat kiépítésére és a zsidóság minden rétegének a párt soraiba való beszerzésére.

Polyó hó 26-tól kezdődően a Zsidó Párt ifjúsági szekciójának tagjai minden zsidót fel fogják keresni, a Zsidó Pártba való belépése céljából. Hinni akarjuk, hogy zsidó testvéreink igaz szeretettel fogják fogadni megbízottainkat és lelkesedéssel fogják munkájuk tenni a Zsidó Párt ügyét és belépésükkel hozzá fognak járulni ahhoz, hogy a párt fokozottabb erővel küzdhessen a zsidó nép érdekeiért és jogaiért.

Mindazok, akik már belépési nyilatkozatban jelentették be a Zsidó Pártba való belépésüket és tagsági igazolványuk is van vagy tagdíjat is fizetettek, — kérjük közölni ezt szervező bizottsainkkal, hogy tagjainkról rendszeres katasztert állíthassunk fel.

Minden zsidó érezze elemi kötelességének a Zsidó Pártba való belépését, ha azt akarja, hogy ez a szervezet teljesíthesse elhivatottságát a zsidó nép érdekeinek megvédésében és jogainak kiharcolásában.

Dr. Kertész Jenő sk. elnök
Dr. Weisz Jenő sk. ügy. elnök.

— Nem lesz időváltozás. Budapestről jelentik: A meteorológiai intézet időjárásprognózisa szerint változásra nincs kilátás.

— Slágerverseny. Bécsből jelentik: A Concordia bécsi újság- és íróegyesület aenei slágereinek jutalmazására. Az első díj 2000, a második 1000, a harmadik 500 shilling.

— Tízezer frank a legjobb rumba-táncosnak. Párizsból jelentik: A nizzai Palais de la Méditerranée szálloda nemzetközi táncversenyt rendez, amely több hétig tart. A versenyen részt vesz a francia Riviera valamennyi híres táncosa és táncosnője. A szálloda közönsége szavazó lapot kap, amelyet kitöltés után egy urnába dobnak és az urnát csak a verseny utolsó estéjének befejezése után bontják fel. A legtöbb szavazatot nyert rumba-táncos tízezer frank, a legjobb tangótáncos ezeröttszáz frank, a legjobb pasodoble táncos ötszáz frank jutalmat kap.

RENDES BÉLMŰKÖDÉSÉT az Armin-drageé biztosítja.

— Archeológiai lelet. Rómából jelentik: Rómában nagy lebontási munkálatok folytak, mert új utat építenek ki a Piazza Venetia és a Colosseum között. A munkálatok során a Viktor Emánuel emlékmű közelében kiásták az ókori Traján fórum maradványait. Az ásatásoknál még egyéb igen értékes ókori leletek bukkantak.

— Nem jelent meg a fegyelmi bírság előtt Dréhr Imre volt magyar államtitkár. Budapestről jelentik: Dréhr Imre volt államtitkár mára megidéztek fegyelmi ügye tárgyalására. A volt államtitkár levélben közölte, hogy a fegyelmi bírság előtt nem jelenik meg, mert nem ismer el maga felett fegyelmi fórumot. Dréhr Imre érdekeinek képviseletével dr. Gál Jenő ügyvédképviselet bízta meg. Ugy hírlik, hogy a fegyelmet Dréhr meg nem jelenése ellenére is lefolytatják ellene.

— Jogosulatlan adókat vetettek ki az amerikai adóügyi hatóságok. Newyorkból jelentik: Az elmúlt pénzügyi évben amerikai adóügyi hatóságok 145 ezer 925 esetben vetettek ki jogosulatlan adókat s a kincstár kénytelen volt mintegy 70 millió dollárt visszatéríteni az adózóknak.

— Ha fáj a feje és szédül, ha teltséget, bélszorongalmat, gyomorégést, mellszorulást, vagy szivdobogást érez, igyék minél előbb valódi „Ferenc József“ keserűvizet. Gyomor- és bélszakorvosok bizonyítják, hogy a Ferenc József viz remek természetalkotta hashajtó. A Ferenc József keserű viz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Február közepén mégis meg fogják tartani a lausannei konferenciát?

A hét végén fognak Laval és Macdonald találkozni. Borah nyilatkozataiban foglal állást a francia felfogás ellen

Berlin, január 25. Ugy hírlik, hogy a lausannei konferenciát február közepén mégis meg fogják tartani. A nagy hatalmak miniszterelnökei — meg nem erősített információk szerint — február nyolcadikán Genfben érkeznek s három-négy napon át jelen lesznek a leszerelési tanácskozásokon, majd elutaznak Lausanneba, hogy a jóvátételi problémát megvitassák. Ezzel kapcsolatban Laval és Macdonald találkozásának helyét és időpontját még nem állapították meg. Valószínű, hogy a hét végén meg lesz a két kormányelnök szemé-

lyes eszmecsereje a jóvátételekről. Newyorki jelentés szerint Borah, a szenátus külügyi bizottságának elnöke sajtónyilatkozatban polemizál a jóvátételekről vallott francia felfogással. Hangoztatja többek között, hogy a Hoover-év meghosszabbítása nem lenne igazi segítségnyújtás Európának és g világgazdaságnak. Amerika újjáépítési vezérigondolatot várt volna Franciaországtól, de így most már elvesztette érdeklődését s legjobban is teszi, ha teljesen visszavonul az európai kérdésektől.

— Orvosi hír. Dr. Abraham Lajos szülész, nőgyógyász, sebész, több éves berlini klinikai gyakorlat után rendelését Str. Juliu Maniu (volt Szentegyház u.) 11. sz. alatt megkezdte.

— Lassan halad a Juhos-per főtárgyalása. A Juhos-per főtárgyalásán hétfőn egy tanút hallgattak ki, majd a tárgyalást kedden délelőtre elnapolták. A fontosabb tanúk és szakértők kihallgatása a hét folyamán következik.

NÁTHATÓL mentesít: Anacot.

— Egy tasnádi munkanélküli betörést követett el Fried és Wasserlauf terményüzletében. Tasnádról jelentik: Bojer László munkanélküli az elmúlt éjszaka betört Fried és Wasserlauf terménykereskedő áruraktárába és onnan két mázsa tökmagot cipélt el. A betörő Szigóth József tasnádi malmosnak akarta eladni a lopott terményt, akinek azonban feltűnt a dolog és jelentést tett a csendőrségen. Bojer Lászlót átkísérték a zilahi ügyészségre.

— Megint halasztanak... Londonból jelentik: Nem tartják kizártnak, hogy a leszerelési világkonferencia megnyitásának dátuma egy-két nappal eltolódik.

Halálhíradás. Vasárnap kísérték utolsó útjára nagy részvét mellett özvegy Nasch Mórné, a nagyköldői zsidóság nagyszonyját. Özvegy Nasch Mórné hetvennyolc éves patriarchális korban ragadta el a halál és benne a környék szegényei, özvegyek és árvák egyaránt melegsívü és áldozatkész jötevőjüket siratják. Nem csoda tehát, ha temetésén a környék zsidósága is szép számban vett részt és öt rabbi bucsuztatta a kiváló matrónát. A környék rabbijainak szíve markoló bucsuszavai után, az elhunyt kívánsága szerint, unokái vállukra emelték a koporsót és nagytudású férje, Nasch Mór mellé helyezték örök nyugalomba. Gyászolják gyermekei: Nasch Béla, Nasch Lipót Gherla, valamint férjzett leányai: Pupa, Helén, Laura, Ella, Rózi, Sári. — Mindazon jóbarátoknak és jóismerősöknek, akik részvételükkel igyekeztek enyhíteni fájdalmukat, ezután mond halás köszönetet a gyászoló család.

— Lefoglalt cirkusz. Berlinből jelentik: A nemrég Amsterdamban leégett Sarrasani-cirkusznak Düsseldorfban levő vagyonát a német kormány lefoglalta, mivel az a gyanu merült fel, hogy a német cirkusz nagyszegű valutákat csempészett át Hollandiába.

— Leköszön a népszövetségi főtítkár. Párizsból jelentik: Ugy hírlik, hogy sir Erik Drummond népszövetségi főtítkár a népszövetségi tanácsi ülészek befejeztével leköszön állásáról. Drummond 12 éve vezeti a népszövetségi adminisztrációt s jelenleg 56 éves.

— Berlin Moabit-negyedében leszurtak egy 16 éves nemzeti szocialistát. Berlinből jelentik: Moabit városnegyedében nemzeti szocialisták csoportját politikai ellenfeleik megtámadták. Egy 16 éves nemzeti szocialista kézzurások következtében kórházba szállítás közben kiszervenvedt.

— Kiterjesztették a statárium hatályát Indiában. Londonból jelentik: Indiában a statáriális intézkedések hatályát a bangalorei tartományra is kiterjesztették, ahol az utóbbi napokban szintén voltak súlyos zavargások.

— Alaptalanul hurcolták Tasnádról Zilahra a csendőrök két munkásvezetőt. Tasnádról jelentik: A tasnádi csendőség, felsőbb utasításra való hivatkozással, házkutatást tartott Mihalka György és Muszta Péter, a tasnádi munkásság vezetőinél. Munkás-naptárokat kerestek, amelyeket a munkásvezetők önként adtak át a csendőröknek és felmutatták a naptár terjesztésére szóló legalizálást. Ez azonban csöppet sem érdekelte a csendőröket és minden különösebb eljárás nélkül örsről-örsre, Zilahra kísérték át gyalog Mihalka Györgyöt és Muszta Pétert és abba sem akartak belemenni, hogy azok megfizessék a csendőrök vasúti költségeit, hogy ily módon vonaton tehessék meg a hatvan kilométeres utat. A két embernek a nagy hidegben kellett megtenni ezt a hatalmas gyalogutat. Zilahon az ügyészségre kísérték őket a csendőrök, ahol természetesen azonnal szabadlábra helyezték.

OVOMALTENE nélkül nem teljes az uszonna.

— Heller Sámuel halála. Vasárnap váratlanul meghalt Kolozsváron Heller Sámuel kolozsvári kereskedő, a Banca Centrala gabonaosztályának vezetője. Az elhunyt a beszercei ortodox irodának vezetője tagja, valamint a kolozsvári ortodox hitközség és Chevra elöljárója volt. Lelkes támogatója volt minden konzervatív vallási intézménynek. Temetése hétfőn délután egy órakor ment végbe a Petőfi uccai gyászházól nagy közönség részvételével. Koporsója fölött Glasner Akiba kolozsvári, Wesel Albert tor-dai főrabbi és Strohl Péter rabbi tartottak gyászbeszédet. A halottat a Chevra autóján Marosludásra szállították. Halálát özvegye és három fogadott gyermeke gyászolja.

— Görögország elismeri az ottomán császári adósság rászó részét. Athénből jelentik: A görög sajtó olyan értesüléseket közöl Venizelosz külföldi tartózkodásával kapcsolatban, hogy Görögország el fogja ismerni az ottomán császári adósság Görögországra eső részét. A lapok azt is közlik, hogy a minisztertanács aláírta a szaloniki-gyevgyeliai vasut koncessziójának másfél éves meghosszabbításáról szóló szerződést.

— Nagyarányu sikkasztást lepleztek le a berini evangélikus egyházközség bankjánál. Berlinből jelentik: A berlini evangélikus egyházközség bankja, az Evangelische Zentral Bank beszüntette fizetéseit és bezárta pénztárát. A bank kényszer-egyezségi eljárás megindítását kérte önmaga ellen. A pénzügyi intézet két üzletvezetője ellen az államügyészség eljárást indított, mert az a gyanu merült fel, hogy a felek letéteit elikkasztották és más módon is megkárosították a bank ügyfeleit.

Első eset,
hogy a hantott fa nem drágább a bükkfánál!

Használik ki!

Hántottfa aprítva házhoz szállítva
100 kg.-ként 75 lej
Bükkhasából aprított 100 kg.-ként 75 lej
Vegyes másodosztályu 100 kg.-ként 65 lej
20 mázsák vételnél

10 százalékos engedély
Megrendelhető:

Lázár Istermelőnél
Reg. Ferd. 59. Telefon 2-51

Premier a Corso Mozgóban A vőlegény özvegye

(hangos filmpolett) R. Eichberg film-sorozatának legszebb alkotása. Főszerepekben: Georg Alexander, Marta Eggers és Fritz Kampers. A legújabb slager-dalok!

NAPRÓL NAPRA

Oszták tanügyi körökben azzal a tervvel foglalkoznak, hogy a középsikolák tanítási idejét egy évvel meghosszabbítsák s nyolc osztály helyett kilenc osztályt rendszeresítsenek. Fel fognak venni ez esetben még egy élő nyelvet a tanrendbe s arra vetnének szűl, hogy az ifjúság egy-két idegen élő nyelvet tökéletesen elsajátítson, mert nem tudhatják, a sors hová vetheti őket.

Az Acroon ZRS 4. amerikai kormányozható léghajó február végén készült Hawaiiba. Nem lehet tudni, hogy utba fogják-e indítani a léghajót, mert Mac Clintic oklahomai törvényhozó szavátette a washingtoni tengerészeti bizottság előtt, hogy információi szerint az óriásléghajó nem üzembiztos és teljesen ki lenne szolgáltatva hosszú óceáni útján az elemek kényekedvének.

Richard Strauss a nyári salzburgi ünnepi játékokon Fideliot fogja dirigálni és saját művei közül is néhányat.

Az amerikai atlétikai unio Paddockot eltította amatőrversenyeken való részvételtől, mert sportfilmekért pénzt fogadott el.

Miss Hungaria 1932 Lampel Ica, egy budapesti orvos leánya lett.

Nagyszalontai Izr. Hitközség Elnöksége HIRDETMÉNY

A szalontai Izr. Hitközség vegyes özszevont osztályu elemi iskolájához helyettes tanítót (nőt) keres azonnali alkalmaztatásra.

Pályázatok eddigi működés és fizetési igények feltüntetésével az elnökség címére küldendők.

Az iskolaszék

Vissza a háboruba?

Három gróf kártyázik a kaszinóban. Véletlenül mind a hármat Arisztidnak hívják. Amint járában játszanak, bejön a komornyik és így szól:

—Kérem, most telefonáltak, hogy Arisztid gróf ur azonnal menjen haza, a feleségének fia született.

— Melyik Achisztid? — kérdezik mindhárman egyszerre.

— Azt nem mondta meg a telefonáló, — feleli a komornyik — csak azt mondta, hogy Arisztid gróf ur és letette a kagylót.

A három gróf összenéz és megvakarják a fejüket.

— Tudjátok mit, kéchlek, — mondja az egyik Arisztid — lementünk és akire az első pichos jut, az megy haza.

Ugy is tesznek s az első piros a legfiatalabbik Arisztid huzza. Rög-tön veszi a kabátját és elrohan. Egy félóra múlva magából kikelve visszajön és dühösen ráordít a komornyikra: — Másköch csapja be az öcheg-apját! Nekem nincs is feleségem.

ej, erkélyülés 10 órai előadásom Isőerkély 20 óra

ÜBOR

26.

12.05: Szaló. Hírek. 1: Ponton Hírek. — 3.30: Időjelzés, időne. 6: London előadás. 6.25: Puc. 7.30: Puc. operája, utána

fónikusok hang.

kusok Schubert-óniája. 20.15: Fina

ok. 23: Könnyű

bs. amofón. 20.45: operettje. dalok szoprán-

dur vonósnegy. amofón. 19.40:

Kálmán művei-ozart operákólne.

27.

ü- és zongora-

zenekari hangv. időjelzés, időjá-orse tanfolyam. időjelzés, idő-5: Zongorakvin-tatás. 7.15: Ma-nü a Studióból. fontos időjelzés. en 10.45: Fran-

ne. 22.15: Zene-

ncok. zart hangv. egedudarabok. ón.

hívei.

21: Opera.

ene. ny. és Delila, Don et. 21.30: Mas-

társat keres ések „Rentabi- hirdetőirodába

bécsi sablonok. eállítás, csipke- izléses kész di- kézimunkasza- 16.

escu (Szentlélek Str. Calugárilor attí ház előnyös- lődök fordulja- ntézet Rt. Igas-

gógiai gyakor- a kiadóban.

látás 3 személy- hatok 1932 jel-

UJ KELET *Legújabb hírek*

Popovici Mihai pesszimista nyilatkozata külföldi utjáról

Jorga kiábrándult és azt hiszi, hogy kormányának szerepe végetért

A liberálisok erősen készülődnek a hatalom átvételére

„Románia sem banná, ha kölcsönösen elengednék a hadiadósságokat“

Bucuresti-Bukarest, január 25. Az „Adeverul“ mai száma közli Popovici Mihály intervjúját. A volt pénzügyminiszter külföldön meggyőződött arról, hogy a politikai és gazdasági élet között milyen szoros a kapcsolat. A Népszövetség erőfeszítései a béke fentartására és a gazdasági egyensúly megőrzésére nem voltak eredményesek, amint a mandzsuriai háború és Angliának az aranyalapról való letérése bizonyítja. A német-francia megegyezés segített elő a legjobban a viszonyok javulását, francia körök azonban felvetik a kérdést, hogy hol lesz megállás a jóvátételekről való lemondás politikájában és vajon azután a németek nem fogják-e felemlegetni a danzingi korridort, Sziléziát vagy esetleg Elzászt. A legjobb lenne a szövetségesek egymásközi adósságainak kölcsönös törlése, amit Románia is szívesen látna. Az Egyesült Államok a háborúban hitelezőjévé tette az összes európai győztes hatalmakat, a győzelem közös volt, most az áldozatnak is közönsnek kellene lennie.

Senki sem bizik, mert hetvenmillió munkanélkül van

Mindenütt sokat várnak a francia választásoktól és a német és amerikai elnökválasztástól. A holnapban azonban senki sem bizik, hetvenmillió munkanélkül van szerte a világban. A bajokból az egyedüli kiút csak a nemzetek gazdasági együttműködése. Briand mindig a legnagyobb mértékben támogatta Romániát, így a nemzeti-parsztpárt kölcsöntárgyalásai során is.

Elősegítette Popovici Argetoianu kölcsöntárgyalásait

Az újságról megkérdezte igaz-e, hogy Popovici elősegítette Argetoianu kölcsöntárgyalásait?

— Megkérdeztek tőlem, hogy mi a véleményem ezekről a tárgyalásokról, amire azt feleltem, hogy az meghoszszabbítaná a kormány életét és ez nem kellemes az ellenfélnek.

— A francia lapok — mondotta Popovici — szememre vetették, hogy nem tartottuk be a kölcsönszerződés alkalmával tett ígéreteinket az ipari megrendelésekre vonatkozólag. Ez nem igaz, mert nagy megrendeléseket eszközöltünk Franciaországban, míg Németországtól csak 100 mozdonyt rendeltünk a jóvátételi számlára. Titulescu val csak telefonon beszéltem. Véleményem szerint Titulescunak olyan fontos szerepe van most külföldön, hogy a posztját semmiképpen sem hagyhatja el.

Jorga felkészül a távozásra

Bucuresti-Bukarest, január 25. A délutáni lapok hasábjait szentelnek a király vécserájára után előállt új helyzetnek.

A „Viitorul“ szerint Jorga nagyon kiábrándult a legutóbbi politikai események miatt és az a véleménye alakult ki, hogy a jelenlegi kormány szerepe véget ért.

Az „Adeverul“, a nemrégiben olyan sokat hangoztatott Duca-Argetoianu kormánykombinációról ír. Ugy tudja, hogy a liberálisok nagyon elhidegültek ez iránt a gondolat iránt. Az elhidegült Argetoianunak egy elutazása előtt tett kijelentése okozta, amelyről a li-

berálisok most értesültek és amely szerint a mostani kormány után nem a liberálisok fognak sorra kerülni.

A liberálisok egyik utóbbi értekezletén viszont Duca arra hívta fel hivat,

hogy tanulmányozzának bizonyos kérdéseket, nehogy az események készületlenül találják őket. Ebből azt következtetik, hogy a liberális párt készül a hatalom átvételére.

Uj borzalmas rablógyilkosság történt Bukarestben

Meggyilkolták és kirabolták Jean Elovici dugzagdag tőkepenzest

Bucuresti-Bukarest, január 25. Hétfő este 7 órakor újabb rablógyilkosság történt Bukarestben. Eddig még ismeretlen személyek behatoltak Jean Elovici dugzagdag tőkepenzésznek a strada Belvederen lévő lakásába és Eloviciot lelőtték. A golyó a szerencsétlen ember mellén hatolt be és a bátán jött ki. Még volt annyi ereje, hogy segítségért kiáltott, amire a szomszédok behatoltak a lakásba, a rablók azonban a zürvarban elmenekültek. Eloviciot haldo-

kolva szállították a kórházba.

A Stirbey Voda-uccai gyilkosság tettesével hétfőn délután tartották meg a helyszíni szemlét. Nagy néptömeg gyűlt össze és a rendőrség csak óriási erőfeszítéssel tudta megakadályozni a gyilkosok meglincselését. Muresan és Eugenia Băgărean különben bevallotta, hogy csak ők ketten követték el a gyilkosságot és a társukat csak azért vándolták bosszúból, mert azt hitték, hogy ő vezette nyomra a rendőrséget.

„A kormány tagjai nagyon sajnálják a sorocai áldozatokat“ — mondja Râmnicul Vâlcea alminiszter

A belügyi államtitkár nagyváradi nyilatkozata

Oradea-Nagyvárad, január 25. (Az Uj Kelet tud.) Râmnicul Vâlcea belügyi államtitkár és Călinescu kabinetfőnök vasárnap Szatmáron az Unione Natională gyűlésén vettek részt. Hétfőn átutazott Nagyváradra, ahol a vármegyei prefektus és a rendőrkészlet társaságában megjelent az újságíró klubban és barátságosan elbeszélte az újságírókkal.

A belügyi államtitkár kijelentette, hogy a Jorga-kormány a legnagyobb békességben kíván élni a kisebbségekkel, de ugyanakkor elvárja a kisebbsé-

gektől, hogy megértő magatartást tanúsítsanak a kormánnyal szemben. A személyi változások kérdésében hangsúlyozta az alminiszter, hogy a kormányban nem lesznek változások, majd Sorocáról szólván kijelentette, hogy a kormányban is érző és gondolkodó emberek vannak, akik nagyon sajnálják a sorocai áldozatokat. Beszarábiában azonban a helyzet nagyon feszült. Fontos államérdek megvédéséről van szó és a szerencsétlen véletlen áldozatú esett sorocai fiatalokat nem lehet politikai fegyverként felhasználni.

Jorga új törvénytervezete bevezeti a numerusz klauzusz az egyetemeken

A jasi egyetem progresszív tanárai tiltakoznak a javaslat ellen

Bucuresti-Bukarest, január 25. (Az Uj Kelet tud.) Jorga miniszterelnök közoktatásügyi miniszter minőségében elkészítette az egyetemi oktatás reformjáról szóló javaslatot. A tervezetet a minisztérium véleményezés végett megküldötte az összes egyetemeknek. Az „Adeverul“ szerint a jasi egyetem tanári kara kifogásolja Jorga tervezetének egyes intézkedéseit, amelyek a látszat szerint alkalmasak arra, hogy megteremtse Romániában az antiszemita diákok által évek óta sürgetett törvényes numerusz klauzusz.

Jorga javaslata mindenekelőtt is kimondja, hogy évről-évre az egyes fakultások tanári kara állapítja meg, hogy az illető fakultásra hány új diák vehető fel. Amennyiben a jelentkezők

száma meghaladná a megállapított határt, úgy „a fakultás tanári kara kiválasztja a felvételre érkezett diákokat egy később elkészítendő speciális szabályzat előírásainak megfelelően.“ Ez az első akadály, amelyet át kell ugrania a leértesített diáknak, ha be akar jutni az egyetemre. Az egyes fakultások professzorainak tetszésére van bízva, hogy megállapítsák a felveendő diákok számát. Ezenfelül egyelőre még meg nem állapított módon fogják kirosszálni azokat, akiket a professzorok „nem tartanak érdemesnek az egyetemi tanulmányokra“.

Elképzelhető, hogy hányféle szempont és különösképpen milyen szempontok fognak érvényesülni bejutásra való érdemesültség megállapításánál. Ez

azonban még nem minden. Azokat, akik a felvételi rostán szerencsésen átjutottak, csak ideiglenesen veszik fel az egyetemre. Végleges felvételükről csak az első év végén dönt a fakultás tanári kara. Második alkalom arra, hogy eliminálják az egyetemről az „oda nem való elemeket“. Az „Adeverul“ szerint a jasi egyetem haladó fel-fogásu professzorai burkolt numerusz klauzuszot látnak Jorga törvénytervezetében, amely ellen fel fogják emelni tiltakozó szavukat.

Magyarország megszigorította a faimportot

Oradea-Nagyvárad, január 25. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A romániai, különösen erdélyi fakeskedők számára két kellemetlen meglepetéssel is szolgált a legutóbbi napok eseményei. Az egyik a CFR-nek az az intézkedése volt, amelylyel az államvasutak kitölték a február 2-i határidőt négy héttel. Február mádikától kezdve ugyanis a vasutnak kedvezményesen kellett volna szállítania a tüzfát. A rendelkezéssel érzékeny veszteségek érik a fakeskedőket, akiket most az exportlehetőségek szempontjából újabb veszély fenyeget.

A magyar kormány ugyanis rendeletet adott ki, amelyben megszigorította a Magyarországra irányuló importot. A kormány rendelkezése azonnali hatállyal lépett érvénybe és a romániai faszállítványokat hétfőn már nem engedték át a biharpüspöki vámnál. A fakeskedők körében érthető izgalom váltott ki az intézkedés és a kormánytól várják, hogy a magyar kormánytól intervencióra a rendelkezés felfüggesztése vagy legalábbis enyhítése kérdésében.

Megszűnik az Ordinea

Bucuresti-Bukarest, január 25. Az Ordinea című lap a mai napon nem jelent meg. Hír szerint végleg beszünteti megjelenését a liberálisoknak ez az organuma, amely különösen éles hangjáról és személyi támadásairól volt híres.

Argetoianu meg van elégedve londoni utjának eredményével

London, január 25. Argetoianu tegnap Londonból Párizsba utazott. A londoni pályaudvaron megjelent újságíróknak kijelentette a miniszter, hogy utjának eredményével rendkívül meg van elégedve. Célja informatív jellegű volt ugyan, mégis sikerült Nagybritannia érdeklődését felkelteni Románia iránt és reméli, hogy látogatásának rövidesen gyakorlati eredményei lesznek a két ország gazdasági kapcsolatai szempontjából.

A nagy politikai vagyonok revízióját követelték a bukaresti nyugdíjas kongresszuson

Bucuresti-Bukarest, január 25. A nyugdíjasok országos kongresszusát hétfőn tartották meg Bukarestben. Több felszólalás után határozati javaslatot fogadtak el, amelyben kívánják a legutóbbi minisztertanácsi napló rendelkezéseinek hatályon kívül való helyezését, nyugdíjgyesúsító és harmonizáló törvény meghozását és addig a jelenlegi rendszer fentartását, ha ilyen módon költségvetési hiány állana elő, úgy a négyszázmillió lejnek a nyugdíjasoktól progresszív kulcs szerint való levonását, a levonás nélküli nyugdíjminimum ötezer lejben való megállapítását, a szigorú nyugdíjrevíziót, a központi nyugdíjpenztár jelenlegi vezetőségének eltávolítását, a nyugdíjhatárlékok március 31-ig történő kifizetését és a nyugdíjlesztés gondolatának felvetése előtt a nagy politikai vagyonok revízióját.

Taxa postală
plăte în numerar
No. 224.716—929.

da Baron L. Pop (v. Telefon: 9-77. Előfizetés: 110, negyed 600, egészévre 120 havonta 1, negyedé egészévre 10 dollár értékű valuta. Hirdetés: 1000. Az „UJ KELET“ bányásági zsidóság. Cikkeink utányomlás megjelölésével.

Mire kíváncsi a

Haragszik-e Argetoianu? — ez itt a kérdés. Eddig úgy tudtuk, hogy Argetoianu haragszik. Jorga távollétében elkövetett dühös az új miniszter. Most megjött a café pénzügyminiszter egyik nyilatkozata. Kijelenté, hogy nem haragszik. De akkor sem hozná ezt a döntését.

Nem mondjuk, a pro-moly. Mert az nem miniszter haragszik, dühös lesz az arca, a püspökönél a határt, a lyal fogja megrázni, elnökének, Jorgának a. És mégis: az ország arra kíváncsi, hogy a pénzügyminiszter. Hanem arra, hogy a bel tér haza Argetoianu. Mert lehet, hogy a borulj leh. De ez a hancs a párizsi bank.

Jorga egyelőre

A vasárnapi királyi már fáradtságot sem mutat, hogy pesszimizmusát ugyanis nem a szakélnökét, hanem a nevezéket, főleg pedig tette ki szokatlanul és baráti udvariassággal. Jorgának még közzé királyi kegyből, mert nem találták szűksvaló eszméserét.

A miniszterelnök a ján kénytelen volt a hogy éles kijelentésekről és főleg a — Keddén délután pe újabb kihallgatáson j kodonál.

A bukaresti sajtó n a kormányváltozások most a Jorgára oly audiencia után eltű hangja és a legkomolya solja be a szakértők bukását.

Jorga számára egy mint az, hogy mecfé kásáról elterjedt híre. Jorgának ebben má van. Két hét óta nap galmaza a távozását sabbban keringő hírek. A román politikába mindig a tragikus vé meg az hisszük, ho még az eddigieknél sabbban fog bizonyít tika életnek az a tör a kormánybukás rá mányelnöki cáfolatok.

Mussolini és a

Tél derekán vagyunk az új misszválasztásai emberiség egy t nines betevő falatja, Missz Hungáriája, m de sőt missz Mucsá ábrázata minél rányább lesz, annál misszéneknek szépsége peslapok édeskés fotó.

A történelmi haso visszaélni. Mégis öm kinálkozik annak meg mai birodalom utolsó ilyen beteges szépsé amely nélkülözte m értékeket és fulla hajsoltja Róma lányá Persze nem a legkívánesebbeket, még a kívánatosabbakat.

Mussolini, aki az lekópiázza a huszdi zációjában, a jelek sz etben nem óhajt ko